

AVE MARIA

Nabožni list za katoliške Amerikance slovenskega pokoljenja. Prinaša verske članke v njihov pouk, poročila iz verskega življenja doma in po svetu, ter kratke povesti v njihovo zabavo.

Devetintrideseti letnik

April, 1946.

IZDAJAJO OČETJE FRANČIŠKANI

vsakega petnajstega v mesecu.
Pri Mariji Pomagaj v Lemontu, Ill.

AVE MARIA

P. O. B. 608
Lemont, Illinois

Naročnina velja \$2.50.

Naročnina Tvoja je dar v podporo ubožnejšim slovenskim fantom, ki se izobrazujejo za slov. duhovnike v lemontskem semenišču.

Naročnikov in dobrotnikov se spominjamo v lemontskem samostanu v vseh svojih molitvah, pri sv. mašah in drugih duhovnih opravilih. Opravimo pa zanje tudi sv. mašo in sicer vsako prvo sredo v mesecu.

Published monthly except October and semi-monthly during that month by the Franciscan Fathers, P. O. Box 608, Lemont, Illinois. Subscription prices: U. S. A. \$2.50 for one year; Canada \$3.00 for one year. Subscriptions are payable in advance. Entered as second-class matter at the Post Office of Lemont, Illinois, under the act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917. Authorized July 14, 1945.

Printed by
SERVICE PRINTERS
304-306 Canal Street
Lemont, Ill.

Vsebina aprilske številke.

Škof Rožman je pridigal	str. 1
Delo odrešenja — N. N.	3
Velikonočni teden	5
Čudovito junaštvo slov. žene	8
Kri mučencev — P. Mirsek	11
Sv. Rožni venec — Šolska sestra	13
Spomini misijonarja	16
Fatima in njen blagoslov	19
Mojzes in vesoljni potop — J. S.	23
Našim ženam na uho	26
Cerkev in država	27
Krivica — I. Cankar — 1908	32

A V E M A R I A

April, 1946—

Lemont, Ill.

—Letnik XXXIX.

ŠKOF ROŽMAN JE PRIDIGAL

(za post 1945 v Ljubljani)

Druga postna pridiga: **Gorje na zemlji**

Sv. Janez pričinja svoje napovedi z videnjem božjega prestola v nebesih, na katerem sedi Bog Oče, poleg njega pa Jagnje — Kristus, Sin božji in naš Odrašenik. Bog na prestolu je držal v roki knjigo, pergamentni zvitek, popisani na obeh straneh in s sedmimi pečati zapečaten — kakor so morale po rimskem pravu biti zapečete oporoke. Dal je knjigo Jagnjetu, da odpre pečat za pečatom in se bo zvedelo, kaj vsebujejo večni božji sklepi, ki so v knjigi zapisani. Ves ta obred je posnet po dvorskem obredu rimskih cesarjev — s tem hoče sv. Janez reči: Edino pravi in večno zmagoslavni imperator je Kristus; njegova zmaga je od vekomaj zagotovljena in se bo razodevala v sodbah poslednjih časov, ki se zdaj začno pred Janezovimi očmi razkrivati.

Jagnje je začelo odpirati pečate; po vsakem je eno izmed živih bitij z glasom kakor grom močnim zaklicalo: Pridi!

In prihajali so jezdec i: po prvem pečatu na b e l e m konju z likom v roki — zmagovalec narodov, ki z vojsko podjarmlja narode, kar se je v zgodovini večkrat zgodilo.

Po drugem pečatu prijezdi na r d e č e m konju jezdec, ki je vzel mir z zemlje, da se med seboj more, kar pomeni državljanske vojne.

Po t r e t j e m pečatu pride jezdec na č r n e m konju s tehtnico, ki pomeni lakoto; cene živil so poskočile desetkratno — razen olju in vinu, kar pomeni, da popolnoma vsega ne bo zmanjkalo, del ljudi si bo torej le ohranil življenje.

Po č e t r t e m pečatu prijezdi na bledorumenem konju s m r t s kužnimi boleznimi. Ti jezdec i imajo oblast nad četrtino zemlje, da jo pokončajo z mečem, lakoto in smrtjo. In ti skrivnostni jezdec i jezdijo skozi vsa stoletja.

Že Jezus je napovedal iste šibe: "Slišali boste o vojskah in vojnih vesteh . . . vstal bo namreč narod zoper narod in kraljestvo zoper kraljestvo, in lakota, kuga in potresi bodo po mnogih krajih; vse to bo pa le začetek bolečin." (Mt. 24, 6—8.) Kako prav prosimo v litanijah: Kuge, lakote in vojske, reši nas, o Gospod!

Ko je odprlo Jagnje p e t i pečat, je zagledal Janez pred oltarjem duše umorjenih zavoljo božje besede in zavoljo pričevanja — s tem napoveduje krvavo preganjanje tistih, ki sprejemajo božjo besedo in dajejo pričevanje za božjo besedo in dajejo pričevanje za Jezusa. Tudi preganjanje je Kristus napovedal: Takrat vas bodo predajali v stiske in vas morili; in sovražili vas bo-

do vsi narodi zavoljo mojega imena. In takrat se bodo mnogi pohujšali in drug drugega izdajali in drug drugega sovražili." (Mt. 24, 9, 10.)

Ali niso v teh besedah opisani prav naši časi? Vsak sam si lahko s to napovedjo vzporedi dogodke, ki jih doživljamo. Ne čudimo se, saj je Kristus, Sin božji, hotel biti prav tako izdan v roke svojih sovražnikov, mučen in umorjen, in je to napovedal: Glejte, gremo gor v Jeruzalem in spolnilo se bo nad Sinom človekovim vse, kar je pisano po prerokih: Izdan bo nevernikom . . . bičali ga bodo in umorili, in tretji dan bo vstal." (Lk. 18, 31—33.) Apostoli niso "nič tega razumeli" — in tudi mi težko razumemo, posebno, kadar nas zadene. Pa se bo tudi nad nami spolnilo vse, kar je napovedano.

Duše mučencev pod oltarjem so z močnim glasom vpraševale: Kdaj boš maščeval našo kri nad onimi, ki prebivajo na zemlji, nad potomci naših preganjalcev? Kako dolgo boš še odlašal? Odgovor se glasi, "naj počakajo še malo", da se dopolni število mučencev. Kdaj bo to? Ob koncu, ko bo zadnji napor satanov zoper kraljestvo Kristusovo končno zavržen.

Če mi zdaj pričakujemo in kar neka-ko zahtevamo, naj Bog takoj maščuje preganjanje njegovih zvestih, bi nam Jezus dejal, kakor Janezu in Jakobu, ki sta zahtevala, naj ukaže, da ogenj iz neba uniči samarijansko vas, ki ga ni hotela čez noč sprejeti: Ne vesta, kakšnega duha sta; Sin človekov ni prišel duše pogubljat, ampak reševat. Ko so Jezusa pribijali na križ, ni klical maščevanja na svoje mučitelje, marveč usmiljenje: "Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo." Torej: **MAŠČEVANJE NAŠE** bodi **MOLITEV** za spreobrnjenje pre-

ganjalcev, da svoje duše rešijo, saj so tudi oni za Boga in za življenje pri Bogu ustvarjeni. Tudi naši mučenci v teh dneh so mnogi umirali z odpuščanjem in molitvijo za zaslepljene morilce na jeziku.

Ko je bil še isti pečat odprt, "je nastal velik potres, sonce je postalo črno kakor žimnata raševina, mesec je ves ves postal kakor kri in zvezde neba so padale na zemljo". — To so strašne naravne katastrofe. Njih učinek je velik strah, ki je prevzel vse prebivalce zemlje, kakor dalje pravi sv. Janez:

"In kralji zemlje in velikaši in poveljniki in bogatini in mogočniki ter vsi sužnji in svobodni so se poskrili v votline in med gorske pečine."

Kaj pa te šibe, zapisane pod šestimi pečati v knjigi večnih božjih sklepov, pomenijo? Te vojske, lakota, kužne bolezni, preganjanje pravičnih in naravne katastrofe — vse to se ni zgodilo samo enkratno, ampak se ponavlja v stoletjih, včasih huje včasih mileje, vse te stiske so stalni spremljevalci človeškega rodu. Te stiske so božja sodba, v teh stiskah se na vsem razumljiv način javlja božja pravičnost, ki obsoja greh in kaznuje upor zoper najvišjo božjo oblast. To je sodba božja, ki spremlja dogodke našega življenja, da bi spoznali pravičnost božjo in se zavarovali pred končno obsodbo s tem, da nehamo grešiti in za storjene grehe zadostimo. Kako težko nekateri to razumejo, kako se upirajo — pa nič ne pomaga. Tako je in tako bo Bog postopal tudi zanaprej. Grehi naši in vseh drugih ljudi so krivi stisk in izzivajo božje sodbe. To stoji, to drži, pa če se ljudje še tako protivijo in oporekajo.

Jezusovo trpljenje in smrt je prav tako sodba nad grehom — vsem razum-

ljiva. Na svojem Sinu je Bog grehe kaznoval. Dal ga je mučiti, opljuvati, bičati, zavreči, križati — kako bo obsodil grehe šele na tistih, ki kljub Jezusovemu trpljenju in zasluženju ne nehajo grešiti in se Bogu upirati, ga sovražiti in preganjati v vernih ljudeh, ker njemu samemu ne morejo blizu! Kakor je Jezus jeruzalemskim ženam ob križevem potu povedal: "Če z zelenim lesom tako delajo, kaj se bo zgodilo s suhim!"

Iz Kristusovega trpljenja in božjih sodb, ki spremljajo naše življenje, bi se morali naučiti, Bogu zvesto služiti, ne pa z grehom se mu upirati in ga žaliti. Čim zvesteje mu bodo služili, čim manj grešili, tem milejše bodo sodbe božje, ki nas bodo spremljale — in to velja za poedinca in za narod. To je edina pot iz stisx. Če pa bomo posamezniki in narod nadaljevali z grehom, še nadalje odpovedovali Bogu službo in se vdajali brezboštvu, se bodo napovedane božje sodbe stopnjevale in od časa do časa še huje udarjale.

Če pa bomo Bogu zvesto služili — kar je naš edini namen zdaj na zemlji in pa po smrti v večnosti — bomo marsičesa obvarovani, kakor je Janez videl po šestem pečatu. Videl je angela, ki je imel pečat živega Boga, da z njim zaznamuje služabnike našega Boga na njih čelih. NI dokler s tem ni gotov, naj drugi angeli ne škodujejo ne zemlji ne morju ne drveju. In zaznamovali so iz vseh Izraelovih rodov po 12 tisoč — in bila je velika množica iz vseh narodov in jezikov, katere nihče ni mogel prešteti. Ti so stali pred prestolom božjim in prepevali slavo. Angel je pojasnil: To so tisti, ki so prišli iz velike bridkosti ter oprali svoja oblačila in jih očistili s krvjo Jagnjetovo, zato so pred božjim prestolom. — In Bog jim bo odvzel vse

bridkosti in jih napolnil s svojo blaženostjo.

Če smo res Kristusovi v njegovi Cerkvi in mu zvesto služimo, smo že zaznamovani s pečatom živega Boga in božje sodbe — stiske in naše bridkosti nam ne morejo več škodovati, ampak nam koristijo, ker nas očiščujejo in naše zasluženje večajo. Tako je Kristusu trpljenje samo prineslo večno slavo in neizmerno zasluženje za zveličanje vseh ljudi, ki se hočejo okoristiti z njegovim zasluženjem. Zato je moral Kristus trpeti in zato moramo tudi mi za njim po isti poti v večno slavo.

(Dalje prihodnjič)

DELO ODREŠENJA

BILI smo priklenjeni z verigami pekla, bili zapisani večni muki, bili otroci satanovi, toda po krvi Jagnjetovi smo postali prosti, postali otroci božji . . . Bil je Gospod na svojem mesu raztrgan, ponižan, bil v temni grob pokopan, da smo mi k zdravju in svetlobi vstali . . . In je Gospod velikonočno jutro potresel skalo svojega pokoja, se iz lastne moči dvignil slaven in nesmrten, da so se zrušili groba stražarji, žive priče živega Boga . . .

Še se godi čudo, še nosi Kristus vsako leto na skrivnosten način vse naše bolezn, vse naše bolečine, ranjen radi naših grehov in potrten radi naših hudobij, kakor jagnje peljan v zaklanje, da bi bili mi ozdravljeni . . . In na tej trnjevi in krvavi poti, mož bolečin in slabosti, kdo Te tolaži? Tvoja sveta cerkev hodi s Teboj to Tvojo žalostno, za nas toli blagoslovljeno pot.

Veliki četrtek. — "Ker je Jezus vzlju-

bil svoje, jim je skazal ljubezen do konca"; dal nam je presladko jed in presladko pijačo, presveto Evharistijo, čudo svoje neskončno usmiljene ljubezni. Blaženo srečna zapoje sv. cerkev ta dan v slovesni sv. maši Slavo Bogu na višavah, slabo Bogu, ki jo tudi orgle zadone in jo zvonovi poneso čez planjave. — Toda to srebrno pesem vel. četrtega pretrga žalostna vest, da je "hudič v srce Judu, sinu Simonovemu, Iškarijotu, že vdihnil, naj ga (Kristusa) izda." Utihtnejo tedaj orgle in zvonovi in vse dni Gospodovih grenkosti molče. — Sv. cerkev pa bridko toži nad sramotno izdajo nevernega učenca. "Juda, ničvredni kupčevalec, je zahteval od Gospoda poljub, Gospod pa kot krotko jagnje ni odrekel poljuba Judu, ki ga je za pest denarja sovražniku prodal."

Veliki petek. — Tiha in globoka tuga božjega hrama. Oltar gol in razdejan, le dvoj črnih sveč je na njem in pred odprtim tabernakljem stoji v temno tenčico zagrnjen križ. — "Lastnemu svojemu Sinu ni zanesel Bog, marveč za nas vse ga je dal v smrt." V črnem oblačilu stopi duhovnik pred oltar, se v žalosti vrže na obraz in tiho moli.

Prvi obred: berilo iz stare zaveze o darovanju velikonočnega jagnjeta. Za tem pasijon po sv. Janezu. Sv. cerkev nas povede na Kalvarijo za priče Jezusovih zadnjih in prebridkih ur. Kaže nam Gospoda v vsej bedi in sramoti, žalostno tožečega: Ljudstvo moje, kaj sem ti storil? V čem sem te razžalil? Odgovori mi! Ker sem te iz Egipta otel, si pripravilo križ Odrešeniku svojemu. — Oče (odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo.

Kakor je Kristus Jezus trpel in molil za vse ljudi, tako nas tudi duhovnik po pasijonu pozove k udano goreči molitvi

za vse ljudi, vse narode, vse stanove, za vse trpeče in blodne: vso sv. cerkev. "Molimo predragi, za sveto cerkev božjo, da ji Bog in naš Gospod da mir, jo zedini in varuje po vsem svetu, ji podvrže kraljestvo in oblasti, da nam da pokojno in mirno živeti ter slaviti Boga Očeta vsemogočnega." Prav tako zaupno kliče sv. cerkev k Bogu, "da bi očistil svet zmot, odvezel glad, dal bolnim zdravje, jetnikom rešitev, vsem blodnim in potujočim varen pristan." Nato še z uprav materinsko ljubeznijo moli za krivoverne in ločene kristjane, za Jude in končno zaključi svoje prošnje z molitvijo za pogane: da bi se čimprej oklenili živega in pravega Boga, njegovega edinega Sinu, Jezusa Kristusa, Gospoda našega.

Še en genljiv prizor iz bogoslužja velikega petka, prizor, ki naj bi se po njem po zgledu cerkve naučili ljubezni in svete cene sv. križa. — Duhovnik razkrije črno zagrnjeno razpelo in s tožno radostnim glasom zapoje: Ecce lignum crucis — Glejte les križa, ki je na njem viselo Zveličanje sveta! Pridite, molimo! Nato gredo duhovnik in strežniki, bos, trikrat pokleknejo pred sv. križem in poljubijo Jezusa križanega. Ljubimo sv. križ, kot ga ljubi sv. cerkev, slavimo sv. križ, kot ga veliča sv. cerkev, sv. križ v naše domove, naše družine, v naše šole, sv. križ na naša polja, sv. križ na naša pota — povsod zmaguj nam sv. križ!

Velika sobota. — "Ne boš dal svojemu Svetemu videti trohnobe." — Prvi žarki veselja iz Gospodovega groba. "Dvignite, knezi, duri svoje, dvignite vrata večna, da vnide Kralj slave." Še nekaj hipov in bo vstal Maziljenec božji — Kristus.

Zgodaj v jutru je. Duhovnik ukreše zunaj cerkve iskro iz kamna, kakor je

Kristus vstal iz kamenitega groba: Zatem blagoslovi z iskro zaneten ogenj ter prosi: "Dodeli nam, Gospod Bog, da bi se ob sv. velikonočnih praznikih užgale v nas svete želje po nebesih. — Dodeli nam, Gospod Bog, da bo, kamorkoli pride kaj od tega skrivnostnega, sv. ognja, prognana zloba satanovih nakan."

Slovesna procesija z novo lučjo v cerkev. Spotoma h glavnemu oltarju dijakon trikrat poklekne, dvigne luč ter radostno zapoje: *Lumen Christi* — Luč Kristusova! Odpev nad vse lep: Bogu hvala!

Pri oltarju se vrši nato veličastno posvečenje velikonočne sveče, ki pomeni Kristusa. Presrečna poje sv. cerkev o sami sebi: "Raduj se i ti mati cerkev, ki te diči žarni blesk tolike Luči!" — Po 12 berilih iz stare zaveze (prerokovanjih o sv. krstu) se slovesno blagoslavlja krstna voda. S to vodo so v prvih krščanskih vekih takoj oblili novokrščence (katehumene) in tudi sv. birmo so jim podeli hkrati s sv. krstom. Sploh se je vse bogoslužje velike sobote vršilo nekoč iz večera velike sobote v jutro velike nedelje in odtod "velika noč".

Po pomenljivih obredih blagoslovljenja krstne vode se duhovnik od krstnega kamna vrne k velikemu oltarju. Tukaj moli ali poje — litanije vseh svetnikov, na kar se prične slovesna sv. maša.

Troje skrivnosti nam žari iz svete maše: Ni ga med mrtvimi, "kajti vstal je, kakor je bil rekel", vstali so novokrščenci iz smrtne sence poganstva, vstali smo po pokori tudi mi v novo življenje. — Slava Bogu na višavah, Slava Bogu, ki jo orgle zapoje in zvonovi ponese čez planjave.

"O Bog, ki razsvetljuješ to noč s slavo

Gospodovega Vstajenja; ohrani v svoji novi družini duha otroštva, ki si ga ji podaril, da ti bodo prenovljeni na duši in telesu zvesto služili."

"Ko se pa prikaže Kristus, vaše življenje, takrat se boste tudi vi z njimi prikazali v slavi" (berilo).

Trikrat Bogu hvala, trikrat jo zapoje duhovnik to prelepo velikonočno pesem: *Alelujo* — Hvalite Gospoda!

Prekrasen trenutek velikonočne liturgije, ko nedolžni novokrščenci pristopijo k prvemu sv. obhajilu. Prejmejo v svoje čisto srce presladkega Jezusa — Velikonočno Jagnje. Pa tudi nam, ki smo bili padli, pa smo v solzah in pokori zadostili za greh, tudi nam daje sv. cerkev isti dar: sv. velikonočno Jagnje.

"Naše Velikonočno Jagnje, Kristus, je darovano. *Aleluja!* Zatorej praznujmo velikonoč z opresniki čistosti in resnice, *aleluja, aleluja, aleluja.*"

VELIKONOČNI TEDEN

SAJ ste okusili že, vsak dober kristjan okusi tisto nedopovedno veselje in duhovno sproščenost, ko si je po dobro opravljenih duhovnih vajah opral svojo dušo ter z novo, svežo čilostjo začel novo življenje, življenje v ljubezni in milosti božji.

Štiridesetdanski post je ob koncu — štiridesetdanskimi duhovnimi vaj sv. cerkve. Zato razumemo radost matere cerkve, ki se raduje in poje: Vstal je, *aleluja!* Hrepenenje štiridesetih dni se je uresničilo, večno solnce — Kristus je zmagal smrt in temo. Pa ne le to, zmagal je tudi v tisočih in tisočih srcih, v bratih in sestrah, ki so vsaj nekoliko so-

trpeli in sočutili s trpečim Kristusom in s sv. cerkvijo v zveličavnih postnih dneh. Umili so svoje duše v krvi Jagnjetovi, v dobro opravljeni sv. spovedi in sedaj v novi luči bleste, ko zmagalec — evharistični Jezus sam v njih srcih kraljuje. Saj v tem je najgloblji in zadnji smisel velikonočnega praznika: Kristus je vstal in mi z njim. Zato je pa veselje sv. cerkve, ki se raduje nad vstajenjem svojih otrok, tako neizmerno, zato je velika noč največji praznik in višek cerkvenega leta.

Veselje sv. cerkve — novokrščenci.

Pa še drugje je vzrok tolikšne radosti sv. cerkve. Da jo bomo razumeli, obiščimo v duhu rimske kristjane prvih stoletij. Za nje je pomenila velika noč nekaj posebnega. Sv. cerkev je že od pepelnične srede z materinsko skrbjo in ljubeznijo molila in poučevala katehume, tiste, ki so se pripravljali na sv. krst, katerega so v tistih časih mogli prejeti šele odrasli. In sedaj, velikonočno soboto popoldne so se zbrali ljudje in katehumeni v baziliki sv. Janeza (Lateran). Tu se je vršila najprej slovesna blagoslovitev ognja in velikonočne sveče, nato pa so šli novokrščenci v procesiji v krstno kapelo, kjer so prerojeni iz vode in sv. Duha postali pri sv. krstu otroci božji in sv. cerkve. Za krstom so prejeli takoj zakrament sv. birmе; postali so borci Kristusovi. Kot simbol, da so vstali k novemu življenju, so prejeli bela oblačila in od sedaj naprej je njih glavna skrb, da ta znak krstne nedolžnosti in milosti brez pege in madeža greha do smrti ohranijo.

S prižganimi svečami je šla bela procesija zopet v baziliko. Sedaj je že zgodaj v jutru, kajti razni spevi, berila in molitve so trajale dolgo v noč. Tu prvič prisostvujejo pri daritvi Gospodovi in

sv. cerkev nanje naslovi krasno molitev: "O Bog, ki razsvetljuješ to presveto noč s slavo Gospodovega vstajenja: ohrani v novih otrocih svoje družine duha božjega otroštva, ki si jim ga dal, da ti bodo telesno in duhovno prerojeni, v čistosti služili." — V berilu jih skrbno in resno posvari: "Če ste s Kristusom vstali, iščite, kar je zgoraj, kar je zgoraj, po tem hrepenite, ne po tem kar je na zemlji." — Med sv. daritvijo pristopijo prvič k mizi Gospodovi, rajska sreča in angelski sij blesti na obrazih prvoobhajancev. Ali ni krasen prizor: možje in žene, mladeniči in device v belih oblačilih pri mizi Gospodovi, prešinjani vsi od žive, trdne vere? Ali se moremo potem čuditi nedopovedni radosti sv. cerkve, ko so se ji pa rodili novi otroci, vsi beli, vsi Kristusovi? Ani so slavljenci sv. cerkve, in vse ljudstvo moli zanje, vsi so namreč eno srce in ena duša.

To veselje sv. cerkve traja skozi ves velikonočni čas, zlasti pa v dneh velikonočnega tedna. Vsak dan vodi sv. cerkev svoje ljubljence novokrščence v drugo svetišče, kjer je zanje pripravljeno posebno častno mesto v bližini oltarja, kot pri nas za prvoobhajance. Novokrščenci v Rimu so namreč vsak dan skozi ves teden v procesiji obiskovali drugo cerkev in tam obhajali slovesno službo božjo, kot če bi se na primer v Ljubljani zbrali danes v stolnici, jutri pri št. Petru, pojutrišnjem pri sv. Jakobu itd.

Na veliko nedeljo so sv. daritev obhajali pri Mariji Snežni, najstarejši Marijini cerkvi v Rimu. Otroci se v največji radosti zberejo pri svoji materi. Sv. cerkev ne more izraziti z besedami vsega veselja današnjega praznika, zato je stisnila vso radost in zahvalo v drobno pesmico: "To je dan, ki ga je naredil

Gospod. Radujmo in veselimo se ga. Zahvaljujte se Gospodu, saj je tako dober in njegovo usmiljenje traja vekomaj." — Kristus, naše velikonočno Jagnje je darovan, aleluja, zatoraj praznujmo veliko noč v čistosti in resnici, aleluja.

Na velikonočni ponedeljek se poklonijo novokrščenci svetemu Petru, Kristusovemu nasledniku na zemlji. Kakšna hvaležnost pač navdaja nove člane in mora navdajati tudi nas za največji zaklad, ki ga imamo, za milost sv. vere: "Gospod vas je pripeljal v deželo, ki se cedi od mleka in medu, naj bo sedaj Gospodova postava vedno v vaših ustih, aleluja. Zahvaljujte se Gospodu in slavite njegovo ime, oznanjujte njegova dela narodom."

V torek se zbero v baziliki sv. Pavla, apostola narodov. V vstopni molitvi jih pozdravlja sv. cerkev: Z vodo modrosti jih je napojil, in oni bodo močni in ne bodo klonili, aleluja! Nato pa moli zanje: "Gospod, ki svojo cerkev vedno z novim zarodom množiš, dodeli svojim služabnikom, da skrivnosti sv. vere tudi v življenju uresničijo." Kako iz srca nam mora prikpeti ta molitev danes, ko jih je toliko, ki so le po imenu kristjani, njih ravnanje in dela pa so poganska.

V sredo se novokrščenci poklonijo svojemu velikemu zavetniku, sv. Lavrenciju, mladeniškem junaku-mučencu. Pri njem bodo črpali moč in pogum, da bodo vztrajali v borbah življenja, v sv. veri do konca. Sv. cerkev takoj v vstopni molitvi predoči svojim novorojenim otrokom končno zmago Kristusovo, ko jih vabi: Pridite blagoslovljeni mojega očeta in prejmite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta.

V četrtek je bilo zbirališče mladih udov sv. cerkve v krasni baziliki 12 apo-

stolov. Ti so bili, ki so ponesli besede življenja vsem narodom in ljudstvom. Za te — nanovo prerrojene v Kristusu — moli ganljivo sv. cerkev: "Gospod, ki si najrazličnejše narode zedinil v veri v tvoje ime, daj, da bo prerrojene v vrelcu krstne vode prešinjala tudi ista vera in ista ljubezen v življenju." Danes, ko je ta vez edinosti in ljubezni tako rahla, skorajda nepoznana med kristjani, se bomo tem bolj živo zavedeli, da smo bratje in sestre v Kristusu, ki nam enako kot novokrščancem zagotavlja: "Na vaš veliki dan vas povedem v deželo, ki se cedi od mleka in medu, aleluja." V obhajilnem specu še naroča sv. cerkev: "Vi, izvoljeni rod, svet narod, pridobljeno ljudstvo, oznanujte slavna dela njega, ki vas je poklical iz teme v svojo čudovito luč."

V petek povede sv. cerkev svojo belo čredo h Kraljici mučencev, v slavno Panteonsko stavbo, kjer počivajo sveti ostanki mučencev iz katakomb.

Ni dolgo tega, kar smo peli: "Mati žalostna je stala," sedaj blesti ona v siju velikonočne zmage z mučeniško palmo v roki, obdana od trum mučencev. Ali ni lepa slika? Novokrščenci v belih oblačilih, novorojeni otroci sv. cerkve pred Kraljico mučencev! Vse življenje jim bo ona vzor, kako je treba junaško vztrajati ob križu na Golgoti. — "To naj bo naš slavnostni dan (dan sv. krsta), in obhajajte hvaležno ta praznik pred Gospodom vse dni," opominja pri darovanju sv. cerkve novokrščence. — Dan sv. krsta bodi tudi za nas dan ponovne prisege Kristusu in njegovi cerkvi!

V soboto obhajajo novokrščenci osmino, kar so prejeli zakrament sv. krsta. Zberejo se zopet v lateranski baziliki. Danes jih vidimo zadnjič v belih obla-

čilih; po sv. daritvi jih namreč v krstni kapeli odlože, toda belo oblačilo svoje duše morajo vedno ohraniti: "Kot novorojeni otroci zahrepenite po duhovnem čistem mleku, da boste po njem zrastle v zveličanje. — Vsi, ki ste bili v Kristusu krščeni, ste Kristusa oblekli, aleluja."

Na belo nedeljo se zbera novokrščenisi v cerkvi sv. Pankracija, ki je kot 14 letni junak z mučeniško smrtjo potrdil svojo krstno prisego. Kot zavetnik krščanske zvestobe in prisege Kristusu bo potrdil tudi svoje tovariše, ki jih še čakajo težke borbe radi imena Kristusovega. Krepko jih bodri tudi sv. cerkev v berilu: "Preljubi! Vse, kar je prerajeno iz Boga, premaga svet. In to je zmaga, ki premaga vest svet: naša vera."

Če bomo te solnčne dni tako obhajali s sv. cerkvijo, potem bo pač tudi v nas odjeknilo isto sveto veselje. V njenih spevih in molitvah bomo našli vse več kot nam daje posvetno veselje, bomo našli pogum in življenjsko moč, radost in tolažbo. Iz njenih molitev se bomo navzeli tiste zvestobe in neustrašenosti, ki je v toliki meri dičila prvo cerkev, ki je pa v današnji mlačnosti tako zelo pogrešamo. Vsi bedni in lačni, vsi, ki preganjanje, zapostavljanje in zasmehovanje trpe radi svojega verskega prepričanja, vsi bomo zadobili pri sv. cerkvi v njenih liturgičnih spevih tolažbe in novih moči!

"Jokali in žalovali boste, svet pa se bo veselil, vsi boste žalovali ali vaša žalost se bo spremenila v veselje in vašega veselja ne bo nihče vzel." (Jan. 16, 20—23.)

Bolje je za bližnjega pobožno moliti, kakor ga v vsaki reči svariti.

ČUDOVITO JUNAŠTVO SLOVENSKE ŽENE IN MATERE

(Konec)

V ZADNJEM pismu je gospa Ivanka omenjala, da je našla zelo važne besede v zapisniku ali dnevniku svojega moža, Narteja Velikonje, že po njegovi mučeniški smrti. Zapisala je, da je šele iz teh besed spoznala vso duševno in srčno veličino svojega moža. Tiste njegove besede so ji dale novo moč, da je svoj križ z velikim junaštvom prenašala in odločno sklenila, da mora za vsako ceno ostati zvesta Bogu in nekoč priti tako visoko v nebesa, kakor je prepričana, da sta visoko tam gori njen stric nadškof Anton B. Jeglič in njen mož — Narte Velikonja.

Zdaj si tudi mi oglejmo tiste besede, ki jih je rajni pisatelj sam zase nekoč zapisal v svoj dnevnik:

Iz zapisnika:

"Jaz (Narte Velikonja) sem se postavil Bogu v službo za njegove dobre, vredne in potrebne ljudi. Naj mi razodene On sam, kaj hoče od mene. On sam naj pazi, da ne bom storil ničesar zoper Njegovo voljo. Kaj vem jaz, ko je moja pamet tako majhna, da nisem vedel, koliko je 100 manj 27... To je resnična zgodba, čeprav sem bil pri gimnazijski maturi najboljši matematik (računar). Kako naj tedaj vem jaz, kaj je prav v božji službi za dobre, vredne in potrebne ljudi? Kako naj to vem jaz, ki me je moja pamet marsikdaj slepila in sem postavil svoje moči v kako službo, zupajoč v lastno moč. Če me je nekaj

pahnilo nekam, da bi bil prosil za tako službo, sem v tem spoznal božji namig. Nočem reči, da je bil to namig usode. Čemu naj bi tako rekel in zraven še mislil, da sem zinil človeka vredno misel, ker je le bolj pametno, da nekaj pripisujejo pametnemu bitju, kakor pa golemu slučaju. Tudi tega strahu sem ozdravljen, da se ne bi upal nastopiti za slavo pametnega Bitja.

“Zahvaljen bodi Bog za to veliko milost, da mi je dal spoznanje. Prosim Ga samo to, naj mi da še moč, da bom mogel vedno in povsod to spoznanje tudi povedati. Potem naj On odloči, koliko časa želi, da to spoznanje širim med ljudmi. Naj ne zgorim na grmadi kot Njegov nasprotnik. Nimam pa nič proti temu, če zgorim na grmadi v Njegovi službi. Toda tega nisem vreden. Bojim se, da ne bom vreden, zato si s tem ne belim glave, četudi bi imel čas. Toda v Njegovi službi, ki dela pri tem čudeže dobrotelnosti, mi časa ne preostaja. Nimam časa, da bi jaz, ki sem se moral še na stara leta učiti hoditi, jesti, piti, govoriti in pisati kot se mora učiti otrok—da bi jaz premišljeval, kaj hoče z menoj Bog.

(V zgornjih vrsticah ima v mislih svojo bolezen, namreč ohromelost udov, in se je moral zavoljo tega učiti onih reči, ki jih našteva, na nov način, kakor se morajo vsi taki. Ko omenja “dobrotelnost” in njene “čudeže”, ima v mislih svoje delovanje pri dobrotelni ustanovi “socialne pomoči” med nemško okupacijo, radi katere so mu komunisti očitali “sodelovanje” z Nemci . . . Toliko v pojasnilo. Zdaj čitajmo dalje iz njegovega dnevnika:)

“Bog je zbral okoli mene delavce boljše med boljšimi in mi jih še pošilja, ne da bi jaz naprej mislil nanje. Zato

sem v strahu, da ne bi kaj ukrenil po svoje, kajti še niti med apostoli ni bilo vse v redu, če veš, da vragu nič dobrega ni po volji, če veš, da ima vsaka dobra umetnina (gledališka igra) dejanje in protidejanje, če se zavedaš, da ne moreš s svojo šibko pametjo vsega pregledati — potem te je in te mora biti strah, da te bo speljala na kriva pota nečimernost ali pa samoljubna ponižnost, ki je lahko najhujša nečimernost. Hudiček (nečimernosti) je najbolj nevarna stvar celo v puščavniški halji ali pa v redovniškem habitu. Tisti hudiček je napuh, ki lahko celo skromni, ponižni in neznatni karmeličanki pošepetava: Zahvaljen bodi Bog, da nisem taka, kakor tista tamle!

Zdaj razumem (nadškofa) Jegliča, ki si je pripasal bodičast past, ko so ga povabili na to ali ono slavnost in ga tam častili. Zdaj razumem njegovega zvestega služabnika Jožeta, ki je edini sam smel prati njegovo obleko, in je včasih vzdihnil: “Prišli so pa spet vabit . . . Oh, ko bi vedeli, kar vem jaz, bi ga nikoli ne vabili!” In dokaz, da Bog res človeka toliko časa drži, dokler ga potrebuje, je tudi spet Jeglič sam. Kot 86letni starček je obljubil, da pride v Celje. Meni je potožil, da ne ve, ali je prav storil ali ne, ko je obljubil. Torej vragec starčku ni dal miru! Jeglič je bil ves vesel, ko sem mu zatrdil, da je po mojih mislih storil prav. Potem je vzel slovo od svojih planin, od brezjanske Matere božje, od svojih duhovnikov. Ko se je poslovil od svojega najstarejšega prijatelja, župnika Lavtižarja, je potem govoril v Celju svoj najboljši govor, dasi kot 86letni starček! Bil je to preroški govor. Potem je mož kmalu padel . . . Padel je, ko se je pripravljaj na svojo jutranjo mašo, padel na Marijin dan in na prvi

petek. Pa naj še kdo reče, da ni Nekdo nad nami, ki vse prav vodi in urejuje!

Poglejte samo na današnje dogodke! Poglejte nanje z mističnimi očmi, pa boste imeli pred seboj čuda božje pravičnosti in previdnosti! Le nikar ne preveč skrbeti! Jeglič je rekel moji ženi v tistih časih, ko so vsi mislili, da ne bo nič z menoj, in je sam mislil, da po človeški pameti ni več upanja zame: "Ne misli naprej! Kvečemu samo 14 dni misli naprej!" Le nikar se nič bati in skrbeti! Kadar je morje razburkano, vodi ladjo najboljši častnik, po navadi sam kapitan. Na ladji sta enako bojzljivec in pogumnik. Eden se boji in trepeta, drugi pa zaupa v kapitanovo ladjo. Naj groze valovi ladji, da jo potope: bojzljivec ne bo našel niti svoje žene, bo širil zmedo in preplah in bo godrnjal nad brezskrbnostjo kapitana. Pogumec bo pomagal pri reševalnih napravah, toda ne bo izgubil zaupanja v kapitana.

Zmerom sem se smejal cvičkarjem, ki so politizirali in po svoje predstavljali, odstavljali in nastavljali ministre. Slišal sem: "Oh, kako sem nejevoljen! Če že ne marajo nikogar za ministra, vsaj vprašali bi lahko koga od nas!" Slišal sem odgovor: Oh, kako si ti neumen! Tega vendar ne bodo storili!" Zaključek: "Ne bodo ne! Le čemu si potem beliti glave s takimi rečmi!"

Ne praskaj se, kjer te ne srbi! Torej tudi ne boj se, ko veš, da ladjo vodi večš krmar! On že ve, torej ne boj se! On je postavil svoje ljudi, ki jih bo tudi toliko podpiral, kolikor je Njegova volja. Torej pustimo odvišnjo skrb Njemu, fantje! Izpolnujmo pa to, za kar nas je postavil. Tudi neumni samostanski brat, ki je trapal po mestu za osličem, je izpolnjeval Njegovo voljo . . . Mi pa imamo toliko slabosti in pogrēš-

kov, da prosimo: "Pusti nas v nebesa vsaj tja za vrata. Saj smo tudi v življenju prišli samo do kropilnega kamna."

* * *

Gospa Ivanka, Nartejeva vdova, pravi, da ne ve, kdaj je rajni pisal gornje besede. Da se pa razbrati, da jih je pisal med svojim največjim delom pri "socialni pomoči" in v hudih dvomih, kaj je v težkem položaju za Slovence prav in kaj ni prav. Vsak je presojal stvar drugače, vsak je o njej drugače mislil. Narte Velikonja se je miril s tem, da je budil v sebi popolno zaupanje v božjo Previdnost. Ni čudno, da je vdova Ivanka po smrti moža našla toliko tolažbe in notranje moči v teh besedah svojega moža, ki jih je našla zapisane v njegovem dnevniku.

Tretje pismo.

Dragi Anton!

Jutri odpošljem pismo, ki sem Ti ga pred dnevi napisala. Pošiljam Ti tudi izrezek iz časopisa od 25. junija, torej od Nartejevega smrtnega dne. Potek razprave je (v časopisu) nepopoln. Narte se je mnogo bolj odločno zagovarjal (kot je popisano) in je svoje stališče do komunizma zelo jasno opredelil. Naprosila sem tiste, ki so to slišali, naj mi napišejo. Morda bom imela kdaj priliko, da Ti vse točno sporočim.

Značilen za njih (Nartejevih preganjancev) stališče je uvodni članek (v časopisu od 25. junija). Tudi tega prilagam. Vendar se jim ne posreči, da bi ga (Narteja) umazali. Izmišljajo si vedno nove reči. Pri drugi razpravi so bili sojeni razni policijski uradniki, ki so jim mnogo očitali — vse strahote, ki so se baje godile po zaporih. Eden od teh je po trditvah tožilcev stanoval pri

nas in Narteju vse točno poročal, (kaj se godi po zaporih, tako so trdili.) V resnici pa je bilo naše stanovanje za nas same vedno premajhno, nikar da bi bili imeli koga na stanovanju. Nikogar si nisem upala vabiti niti na obisk, niti najbližjih znancev, ker jih nisem imela nikamor dejati. Sedaj pa pravijo, da smo imeli v naši hiši skrivne sestanke in seje in ne vem, kaj še vse! Tudi pravijo, da je imel naš Jože prost dostop do vseh zaporov in je vse videl in vedl, kaj se tam godi. V resnici je pa Jože že od leta 1942 na Primorskem in je bil na dopustu vse skupaj dvakrat. Danes so napadli fantalini našo Metko z očitkom, da je bil njen oče (Narte) pri črni roki in je sam lastnoročno streljal ljudi. Ti pa sam veš, da je imel Narte že 12 let ohromelo desno roko — kako bo streljal! Živimo v dobi osmega blagra (pripide na gori.) Samo Bog mi daj moči in modrosti, da bom znala vse prav prenesti!

Še eno novico Ti moram sporočiti. Včeraj sem zvedela, da so mi hčerko pripeljali v ljubljanske zapore in sicer na sodišče. Šele tukaj je zvedela za nja kakor oče. Ali me bo res Bog tako očetovo smrt. Prosi me samo to, naj mažejo svojo dušo in svoje roke z krva besedo prijel? Molim, molim, molim — brez besed. Prosim in zahvaljujem se. Moli tudi Ti za nas vse, da ostanemo zvesti do konca. Tako ljubeznivo nas je Bog varoval in negoval. Večkrat sem že rekla, da smo (naša družina) zelo razvajeni otroci neizmerno bogatega Očeta. Vem, da smo to tudi danes. In danes še prav posebno.

Ne vem, koliko je moje pisanje jasno in koliko boš razumel. Ne znam še logično in zaporedno pripovedovati. Skušam poslati pošto tudi do otrok. Če je

božja volja, bom uspela in boš tudi Ti dobil to pisanje.

Prav iskreno Te pozdravlja

Ivanka.

KRI MUČENCEV ...

NAŠ narod doma gre prav skozi veliko mučeniško dobo, ki bo pa najsvetlejša doba njegove zgodovine.

Če smo kedaj dvomili nad bodočnostjo svojega naroda, če smo se kedaj bali za njegov obstoj, se danes nič več. Narod, ki je rodil toliko in tolike junake, kakor smo jih dobili danes, ki je za svoj obstoj in za svoje tisočletne svoje ideale vere in narodnosti, prelil tolike potoke mučeniške krvi, je narod bodočnosti. Tak narod ne more poginiti. Svoj obstoj v zgodovini ima zagotovljen in sicer na častnem mestu. "Kri mučencev" sedanjih let v Sloveniji bo tudi za slovenski narod samo "seme" nove bodočnosti. Kakor v prvih časih krščanstva, tako bo tudi sedaj. Mučeniška kri je takrat utopila vse mogočne krvoloke, pred katerimi je trepetal celi svet, je zrušila najmogočnejšo državo tedanje sveta. Kot proti "izdajalcem" domovine in naroda so šli proti njim z ognjem in mečem in jih klali na najstrašnejši način. In ubogi mučenci se niso borili za svojo "svobodo" ne z orožjem, ne s podtalnimi organizacijami, ne z odkritim ali pritajenim odporom proti svojim morilcem, ne z revolucijo. Njih trdna vera v zmago pravice in resnice, njih trdno zaupanje v božjo pomoč, njih molitve, njih mirno prenašanje vseh grozovitosti, njih junaško mučeništvo, njih mučeniška kri, to je bilo vse njih orožje, s katerim so se borili, pa so zma-

gali. Mogočni krvolok Neron, na primer ima danes v Rimu nad svojim grobom podrte, zanemarjene razvaline, za katere se nihče ne zmeni. Sv. Peter, ki ga je dal umoriti, ima pa nad svojim grobom veličastno stavbo v spomin in milijoni se zgrinjajo okrog njegovega groba in ga proslavljajo. Enako drugi mučenci, žrtve te krvoločnosti, ti "izdajalci" naroda in države.

Prav tako bo tudi pri nas Slovencih po sedanjih krvavi dobi. Titov grob in grobovi vseh, ki mu pomagajo sedaj klati nedolžne žrtve, "izdajalce", ki mažejo svojo dušo in svoje roke z krvjo bratov in sestra po narodu in veri, kaj bo z njimi? Kakor z Neronom. Vera, cerkev, narod bo pa ostal. Prekletstvo stoletij bo šlo za njimi. Ali pozna svetovna zgodovina samo en slučaj, saj samo enega, da bi kak krvolok, kak pobijalec lastnih bratov radi verskega prepričanja, njih vzvišenih idej, v katere so verovali, dobil kak drugačen grob, kakor ga je Neron? Ni ga! Bodo samo komunistični sedanji krvoloki izjema? Bodo prvi tak slučaj? Ne, ni mogoče! Pa naj si postavljajo še večje mavzoleje, naj se zaklepajo še bolj v steklene rakve in kažejo, oziroma silijo ljudi, da jih hodijo gledat; vse ne bo nič pomagalo! Neron tam na zapuščenem rimskem polju s svojimi razvalinami dokazuje! Da, ko bi bil človek zver in ne človek! Ko bi bila zverinstva "ideal", da! Toda kdo more trditi, da so? Človek je velik samo ob veliki ideji. Čim vzvišenejša, čim plemenitejša je ideja, čim bolj je božja, čim bližja je človeškemu srcu, tem večji je človek, ki jo nosi, ki se zanjo bori in za njo dela, ki zanjo prelija svojo kri. In nasprotno! Čim nizkotnejša, čim manj človeška, čim bolj oddaljena od plemenitega člo-

veškega srca, tem nizkotnejša je, in tem nizkotnejši je tisti, ki za njo dela, zlasti če si v svojem boju še skrini svojo dušo s prelivanjem krvi. Najvišja ideja je ljubezen. Ljubezen je tako močna, da za svojo zmago ne potrebuje krvi. Sredi svojega telesa ima človek srce kot svoje središče in okoli vir vsega njegovega življenja. Ljubezen je srce srca, je srce človeških skupin, narodov, je najvišji ideal človekov na zemlji. Brez ljubezni je človek človek brez srca, to je pa zver. In zveri je kedaj človeški rod postavljaj spomenike?

Irski narod s svojo zgodovino tudi to jasno kaže. Štiri sto let so ga klali in vničevali, in to radi njegove vere. Toda kaj so dosegli? Kri je narod izjeklenila, pokrepila, ga naredila močnega in ko so njegovi rabeljni polegli v svoje grobove, je zaživel novo svoje narodno življenje. Da, kri mučencev . . .

V Sloveniji so nastopili z rdečo barvo zaslepljeni bratje, zapeljani po komunizmu, kupljeni in zapeljani zapeljanci. Sredi najstrašnejšega smrtnega boja naroda pod peto svojih tisočletnih sovražnikov Nemcev in Italijanov, v času okupacije, so nastopili pod krinko "osvoboditve", "narodnosti" in klali narod hujše kot oba omenjena tisočletna sovražnika, mirno za "zmago! Da, za zmago česa? Internacionale! Smrtno sovražstvo do krščanstva, zlasti do katolicizma, vsake vere. Po VE dnevu, poročajo, da so poklali do 80,000 bratov in sestra, "izdajalcev", ki so v strašnih dnevih sužnosti, okupacije svojih sovražnikov skušali s isamo rešiti svoje življenje, kakor so vedeli in znali, rešiti si ga pred okupatorji in pred zaslepljenimi lastnimi brati morilci. Tako je bil nesrečen narod klan neusmiljeno kar od treh sovražnikov, od bratov

še krutejše kot od tujcev. To je bilo vse njihovo izdajstvo. Njihova vera je bila izdajstvo.

Velika doba mučeništva je sedanja doba slovenskega naroda, in sicer kar za dva vzvišena ideala: vero in narod. Zgodovina bo strmela nad sedanjimi mučenci, narod jih bo občudoval in častil. Za stoletja naprej bo iz njih zgledov črpal velike ideale, pa tudi vedno novih močij za boje za nje, za svojo tisočletno vero in za svojo narodnost. Komunizem bo padel preje ali sleje, toda padel bo prav gotovo, pa če bi trenutno tudi na celem svetu zmagal. Nobena kruta sila še ni na svetu obstala. Nobena ideja, ki ni v skladu s človeško naravo, s človeškim življenjem takim, kakoršno je, zlasti ki ni v skladu s človeškim srcem, ni še obstala in ne bo, ker to sploh ideja ni. Stavba, ki je sezidana na mrtvih trupljih pomorjenih žrtev, ne more obstati. Truplja segnijejo in stavba se podere, vse pa, ki so jo zidali, pokoplje v smrad. Tito v Jugoslaviji bo padel in ž njim vsi, ki delajo z njim po njegovo. Ostal pa bo za njimi vsemi samo trepet, kakor pred Turki, pa tudi prekletstvo, kakor za Turki. Neron to uči.

Nad grobovi tisočev pomorjenih **nedolžnih "izdajalcev"** po gozdovih Slovenije bo pa narod dvigal mogočne spomenike, mogočna svetišča in romal tja v trumah stoletja naprej, da počasti mučeniško kri sedanjih mučencev "izdajalcev". Ti grobovi bodo mogočni **studenti** veleki nove bodočnosti slovenskega naroda, pa tudi velike vere, ki se bo sedaj samo izčistila in pokrepila in poglobila v dušo naroda. Narodni in verski značaj naroda bo samo ojeklenel.

Neron in sv. Peter to glasno in jasno učita.

P. Miršek

SV. ROŽNI VENEC

Prva skrivnost častitljivega dela:

Marija ne more spati. Njene misli so pri Sinu, ki počiva v temnem, ozkem grobu zunaj mesta. Kako ga pogreša, Mati žalostna, Mati zapuščena . . . Pogleda na peščeno uro: Kmalo bo jutro... tretjega dne . . . Marija veruje, upa: Danes bo vstal iz groba . . . Ne vzdrži več na skromnem ležišču. Srce jo vleče k Sinu . . . Mora k Njemu . . .

Tiho zapusti hišo in gre kar sama po ozkih temnih ulicah — "žena zavita v tišino". Pa da je ni strah! Česa naj se boji Marija? Ali ni punčica očesa nebeškega Očeta, ki z dopadenjem zre iz nebes na svojo najdražjo hčerko? Ko pride iz mesta, pospeši korak. Tam na vzhodu postaja nebo sivo — kmalu se bo začelo daniti, a drevesa in drugi predmeti ob poti so samo še temni obrisi. V bližini groba obstane. Ne upa si dalje . . . Pred grobom vidi skupino vojakov. Kaj neki delajo tu, jo skrbi. Ne ve, da vojaška straža čuva grob. Ne ve, da je šel veliki duhovni sam k Pilatu, češ, da je Nazarencem dejal, da bo vstal tretji dan. Apostoli bi ga znali ukrasti in ljudje bi mislili, da je živ zapustil grob in nastale bodo nove sitnosti. Zadeva Galilejca gre Pilatu na živce. Ali še ne bo konca judovskih pritožb? Naj ga že vendar puste v miru in zastražijo grob kakor vedo in znajo, saj imajo tempeljsko stražo! In so res poslali vojake h grobu. Pa zvit duhovnik ne zapu Rimljanom. Lahko bi sami vdrli v grob in telo prodali apostolom. Da se zavarujejo proti kaki goljufiji, gre veliki duhovnik sam z vojaki in vpričo njih zapečati grob s svojim veleduhovniškim pečatom. Vojaki so odgovorni,

da pečat ostane nedotaknjen. Grob je s pečatom zavarovan tudi proti morebitnim judovskim vlomilcem. Vsak Jud ima tako spoštovanje do veleduhovnikovega pečata, da bi raje dal svoje življenje, kot pa da bi ga zlomil. Vse je varno sedaj in zvijači Galilejca je konec . . . Veliki duhovnik si častita, da so tako imenitno preprečili kako morebitno "vstajenje". — Marija vsega tega ne ve . . .

Nekoliko vstran od groba je še sedaj prostor, ki se imenuje Marijina arkada. V duhu lahko opazujemo Marijo, ki hodi počasi gori in dolu. Čaka, kdaj bodo vojaki odšli, da bo mogla bližje. Na vzhodu slika zarja oblake rdeče . . . Na enkrat se strese zemlja, da se Mariji zamajejo tla pod nogami. V trenutku se spusti angel z nebes z bliskovito naglico. Odelo se mu sveti kot sonce. Z eno roko prime kamen groba in ga, kot bi bil kako lahko pero, potisne na stran. Vojaki so na smrt prestrašeni. Vidiijo še, da se je nebeška prikazen vsedla na kamen. Radi bi bežali, a so jim noge kot svinec. Zavest jih zapusti. Ko zopet pridejo k sebi, jo eden za drugim uberejo proti mestu. Le proč, proč od groba! Še ozreti se ne upajo. Teko kot bi jih same furije podile.

Vsi preplašeni se znajdejo na dvorišču templja. Zahtevajo velikega duhovna, na katerega jim ni treba dolgo čakati. Ko vidi njih razburjenje, sumi, da se je moralo pri grobu nekaj izrednega zgoditi. Da bi kako nepoklicano uho ne vjelo česa, kar veliki duhovnik noče, da bi se razvedelo med narodom, jih hitro potegne v sobo. Sesti morajo. Veleduhovnika je sama ljubeznivost. In prosi jih naj samo malo počakajo — takoj se vrne k njim . . .

Veliki duhovnik hitro razpošlje slu-

žabnike po nekaj najbolj vplivnih članov Sanhedrima. Večina jih živi v bližini in so kmalu vsi zbrani v sobi. "Pripovedujte sedaj, kaj se je zgodilo pri grobu!"

In vojaki pripovedujejo eden za drugim. Vsi so čutili potres, vsi so videli angela v bliščečem oblačilu. Vsi so ga videli, ko je kot kralj na tronu, sedel na kamnu. Ali so preiskali votlino, preden so zbežali? Ali je bilo telo Jezusovo notri? sprašuje veliki duhovnik. Kaj briga nje, vojake, če je telo v grobu ali ni; srečni so, da so živi ostali. Za vse bogastvo sveta bi ne šli v grob — mimo čuvaja na kamnu . . . Veleduhovnik razloži svetovalcem, da je med tem, ko so se oni zbirali, poslal slugo h grobu. Grob je prazen! Kaj sedaj? Člani Sanhedrima zdaj vedo, da je "Gospod res vstal", in da zadeva Nazarenca še ni zaključena. Narod ne sme izvedeti, da je "Gospod res vstal, kot je rekel." Dobro, da niso vojaki že komu povedali. Prav lahko bo to nerodno zadevo potlačili — podkupiti treba vojake. Mošnja cekinov bo vojakom zaprla usta . . . Sicer se branijo, češ, če bi dejali, da so apostoli vkradli Jezusa, ko so oni spali, bi znalo to priti do ušes Pilatu . . . Rimski vojaki spali na straži! Pilat ne pozna šale . . . Znal bi jim vzeti glave . . . Veliki duhovnik jim prigovarja, naj se okoristijo s priložnostjo . . . cekini ne rastejo na cesti . . . Sicer pa, če bi Pilat res kaj izvedel, bi mu Sanhedrimci vse lepo razložili . . . s cekini . . . in nič jih naj ne skrbi . . . Vojaki so reveži. Še v svojem življenju niso videli toliko denarja . . . Skušnjava je prevelika . . . in vzamejo mošnjo s cekini. Prodajo resnico — za denar . . . Da, resnico povedati je včasih silno težko . . . Mučeniki so pretrpeli smrt, ker niso smeli lagati. . .

zatajiti Kristusa. Ubogi vojaki! Če bi bili zavrnilo denar in neustrašeno govorili resnico, bi bili postali prvi apostoli Kristusovega vstajenja. Gotovo bi jih bil Jezus poplašal z milostjo vere . . . Kako slabo kupčijo so napravili . . . Prodali Kristusa . . . In so šli in govorili po mestnih gostilnah, kjer so v pijači dušili svojo vest:

Prvi vojak: Apostoli so Ga ukrali.

Drugi vojak: Da, da, takrat ko smo spali.

Vrnimo se k Materi Gospoda. Takoj po silnem potresnem sunku, ko zopet dobi ravnotežje, pogleda Marija proti grobu, ki je zdaj odprt. Nekdo hiti k njej . . . O, Marija pozna to prožno hojo, čeprav še ne more razločiti obraza v temi . . . Srce je ne vara . . . To mora biti On . . . Hiti mu naproti: Jezus! In že leži v njegovem objemu. "Moja Mati!" ljubeče šepetajo ustnice Odrešenika . . . O, ta trenotek je pozabljeno vse trpljenje. Mariji hoče srce počiti od velike blaženosti . . . Ni več Mati žalostna, Mati objokana . . . Marija je Kraljica nebes, Mati vstalega Gospoda . . . Mati zmagalca nad peklom in smrtjo! Kako lepo velikonočno jutro . . . Aleluja! Njen Sin res živi . . . Aleluja!

Angelom, čuvarjem sv. groba, razdalja ne dela preglavic. Kako uživajo, ko gledajo srečanje Stvarnika s svojo Materjo . . . Kako radi bi prihiteli k svoji bodoči Kraljici in ji služili, pa še ne smejo . . . Njena ura še ni prišla . . .

Če Jezus in Marija govorita . . . ne vem. Govorica srca je v sreči glasnejša kot govorica ust. Mariji je dovolj, da ve, da Jezus živi. In Jezus izgine . . . V srcu Mariijnem poje tisoč strun: Moj Sin živi. Ne gre h grobu, saj ve, da je prazen. Na vzhodu žari nebo v mavričnih barvah — zarja prvega velikonoč-

nega jutra . . . Aleluja! Marija hiti domov . . . Veselje ji daje peroti . . . Žena s smehljajočimi se očmi in s pojočim srcem . . .

Šolska sestra.

SPOMINI MISIJONARJA

TO menda veš kje leži otok Sahalin?"
"Tako približno že — če mi pa orišeš, mi pač ne bo škodilo."

Tako sva se razgovarjala precej visoko v Nemčiji z že nekoliko osivelim patrom Agnelom.

P. Agnel — Jagenjček — skoro ni zaslužil tega imena. Bil je namreč precej visokoraščen mož, skoro lepega moškega obraza, le oči so dobile vsled dolgega bivanja med Japonci nek poseben poševen izraz. Sprva sem mislil, da se le meni tako zdi, pa so drugi istotako opazili, da so oči malone poševno urezane.

No, to nič ne de. Po dvajsetih letih težkega misijonskega dela je prišel nekoliko pogledat svoje drage in ljube v domovini in tako sva se midva slučajno našla.

Zvečer sva sedela pri čaši črne kave in se pomenkovala. O vsem mogočem. Naposled pa mi pravi: "Če te zanima ti povem zgodbo, kako sem nekoč na sveto noč bil klican k bolniku, ki je bil 200 kilometrov oddaljen od naše postaje.

Predvsem moraš vedeti, da leži otok Sahalin, kar pomeni po naše "črno" med ohotskim in japonskim morjem. Oblike je podolgovate in zaokroženo zleknjene. Od kopne zemlje ga loči na eni strani tatarski zaliv, od druge strani pa ga obliva ohotsko morje. Ves otok preprezati dve vsporedni verigi precej visokih

gora, tako da podnebje ni nič kaj milo. Saj si lahko misliš, če je na ohotski strani najbližja dežela Kamčatka.

V južnem delu Sahalina imamo mi frančiškani svojo postojanko v majhnem mestecu Toyohari. Na Sahalinu živijo namreč Japonci, Tunguzi, Giljaki, Oroši in seveda v pretežni večini zlasti bolj proti severu Rusi.

Mi smo imeli svojo postajo predvsem radi Japoncev, ki se sicer resnic naše vere počasi oklenejo, ampak so res zvesti in globokoresni katoličani.

Takole na sveti večer je šlo in pollaščala se me je neka čudna bridkost in otožnost, mogoče domotožje. Neko dobro srce mi je poslalo daleč tja za Sibirijo prav ličen posnetek našega samostana in božjepotnega svetišča pri sv. Ani v Gornji Šleziji. Tisti večer kar oči nisem mogel odmakniti in spomini so prihajali, šepetali že davno pozabljene tople besede in odhajali. No, na sveto noč vsak sme postati malce otroka.

Tedaj nekdo potrka na moja vrata in ves presenečen odprem: pred menoj stoji Jišo, krepki in skrajno odporni poštni sel ter mi mólče ponudi brzojavko. Ves nervozen odprem in berem: "Leon bolan. Prosim za sv. mašo." Dominik.

Leon je bil poprej uslužben pri japonski policiji, nato je postal delovodja v neki papirnici in sicer v kraju Maoka, ki je bila dvesto kilometrov oddaljena od Toyohare.

Veš, da sem se prestrašil. Ker sem slutil, da je za temi črkami tudi nema prošnja za zakramente umirajočih. Zakaj na Sahalinu nismo prejeli brzojavk za prazno malenkost.

In še po vrhu tega 200 km. In to v zimi po teh neizmernih puščavah, kjer lahko vsak hip zadivja vihar in nas zamede — do spomladi. Prav tisto zimo običaj-

ni zimski viharji še niso nastopili, pač pa je bilo pričakovati da vsak hip prično svoj divji ples.

Toda, kaj sem hotel. Če je nevarnost tu, noben izgovor ne pomaga. Odločil sem se, da zjutraj po maši odidem.

Komaj sem na sveti dan vstal, sem že začutil, da se pripravlja k snežnemu viharju. Ono značilno medlosivo nebo in sunki vetrov, ki so od časa do časa trkali na okna. Med mašo pa naenkrat začujem rjoventje, ki se stopnjuje do nezaslišane groze in sneg prične padati v divjih vrtincih — vedel sem da je za tri dni nemogoč vsak odhod. In res: proti poldnevu smo bili že do strehe zakopani v sneg.

Kaj sem pretrpel tedaj, si lahko misliš. Visoko na severu 200 km od mene proč kristjan, ki v smrtnem boju prosi za poslednjo tolažbo in jaz brez moči.

Tretji dan je mestna uprava velela, da se odkoplje 40 km dolga pot od Tyohare do pristanišča Otomari. Šlo je še dovolj hitro, ker je na otoku precej kaznjencev, ki si s pokorščino in lepim vedenjem hočejo skrajšati čas kazni.

Tako sem se zadnji dan v letu lahko odpravil na pot v trdnem upanju, da najdem v Otomari parnik, ki me popelje do Maoke ali vsaj do kakega bližjega pristanišča, da si nekoliko okrajšam težko pot po suhem.

Dva dni sem zastonj čakal. Parnika ni bilo. Nekaj vzroka je bilo pač v tem, da so se bali ponovnih sunkov viharja, največ pa je bilo krivo te zakasnitve dejstvo, da na Japonskem novo leto silno slovesno praznujejo. Boljši stanovi se zberó v mestnem gledališču, kjer se vrše plesi in druge zabave, preprostejši pa se medsebojno obiskujejo in seveda spričo mnogih kozarčkov sake-žganja, ki je varjeno iz riža, posta-

nejo precej glasni in dobre volje. Domačinov tiste dni ne dobiš za delo, kmetje neredko celo tja do 20. januarja praznujejo.

Šele 2. januarja je došel parnik iz Japonske, odložil pošto in nato se je pričela počasna vožnja ob obali, ker se je bilo bati močnejših viharjev. Bila je trda noč, ko smo prišli v pristanišče Maoka. Takoj sem se izkrcal, dal precej težki kovčeg nosaču in odšel k že znanemu gostilničarju, ki mi je običajno posojal živali in sani za nadaljno pot. Noč sem prespal kakor sem pač mogel in zarano sva odšla s kočijažem na težko pot. Res ni bila šala voziti se tik ob obali, na eni strani pečine na drugi strani pa peneči se valovi, ki niso redko segli celo do sani in konj in jih prav neusmiljeno zmočili. V kratkem smo izgledali, kakor da smo posuti s steklom, ker je voda na obleki in na konjskih plahtah sproti zmrzovala. Cel dan ista slika. Le opoldne kratek odmor za utrujene živali in za skromno kosilo za naju dva. Šele zvečer ob 7. uri do smrti utrujeni pride-mo do nekega kmečkega dvorca dobrega Japonca katoličana, ki nas prijazno sprejme in prenoči. Kočijaž me mora počakati, da se vrnem.

Drugo jutro se prične zadnji del poti — pravi križevi pot. Seboj vzamem nekega kmeta, ki dobro pozna gorske steze in ki upa kljub snegu najti vedno pravo sled. Sprva je bila pot še toliko izhojena, da sem mogel jezdit, večkrat žival pod menoj do pasu v snegu in zopet v vodi. Z neizrekljivo težavo sva s kmetičem tako premerila 12 km. Pot se je pričela spenjati, živali je drselo, da so ji začele klecati noge in se je tresla po celem životu. Uvidel sem, da tako ne bo šlo dalje. Kam bi le dejal žival. Na cesti je ne morem pustiti, naprej pa

je pot tudi tako zanemarjena, da je bilo izključeno žival še uporabljati. Stopil sem raz malega konja, prijel za uzdo in s kmetičem sva romala sicer ne povsem nazaj, pač pa do bližnje ribiške postaje, da si ondi odpočijeva in nekoliko okrepčava ter ogrejeva premrle ude, žival pa seveda tudi tam pustiva. Žalosti se je pridružila še neizrekljiva trudnost in tedaj sem pred ribiči, ki sva ji našla v postojanki malone jokal. Pričela me je tresti zloglasna mrzlica, noč sem bolj prebedel kot prespal. Drugo jutro se mi ponudijo celo nekateri poganski ribiči, da mi pomagajo preko slemena. Običajno namreč v zimskem času ta gora enostavno obide po trdi ledeni skorji ob obali — toda vihar zadnjih dni je to trdo ledeno skorjo razbil, novi led pa še ni bil dovolj močan.

Seveda mi ni kazalo drugega kot še enkrat na pot. Kmetje so mi utirali pot in bili res do skrajnosti uslužni. Na ta način smo prešli sleme — pot navzdol je bila radi manj zasnežene poti precej lažja. Toda kljub temu je bilo že blizu polnoči, ko smo prišli do vasi.

Moram priznati, da še nikoli nisem jedel preprostih japonskih jedi s tolikim apetitom kot tisti večer, ko smo imeli pod seboj samo debelo ploščo ledu, okoli sebe sneg, in na eni strani morje. To je bil tudi edini daljši odmor pred vasjo.

Neizrečeno hvaležen Bogu za izkazano dobroto hitim h koči mojega zvestega kristjana, da ga objamem in potolažim, ko pa odprem vrata ga najdem — mrtvega.

Ali naj jočem? Ali naj obupujem? Ali najtrkam z nestrpno roko po vratih božje previdnosti: zakaj, Bog, zakaj? In ta nečloveški trud!? Verjemi, dragi prijatelj, nič od vsega tega. Res ne. Am-

pak z mirom, ki se mi je zdel naravnost nadnaraven in ki je prihajal po priprošnji umrlega kristjana v mojo razboljeno dušo, sem pokleknil k preprosti mizi, ki jo je še sam ukazal pripraviti za mojo mašo — njegovo zadnjo na zemlji.

Pri odprtem grobu sem govoril. Tudi paganom in videl sem, da jih je ganila beseda kot nikoli poprej in tudi čutil — kako jih je prevzela ta zvestoba katoliškega misijonarja. To je odprlo srce na stežaj.

Naslednji dan sem moral nazaj. Zopet so me radevolje spremili kmetje in tako sem srečno prišel do pristanišča Maoka v nadi, da me vzame petrolejski parnik na krov. Žal me je tudi to romanje varalo. Tako sem bil prisiljen preživeti 11. in 12. januar v Maoki, obiskal sem nekaj krščanskih družin in čakal na poštno sani, da se vrnejo preko gora.

13. januarja o polnoči smo odrinili. Nekaj jezdecev, poštno sani s tovorom in jaz. Pot je bila divje romantična. Skozi te gozdove zasnežene in tako strašno tihe. Pot seveda skrajno slaba, sneg je še polagoma naletaval in tu in tam zopet oster leden piš vetra od morske strani.

Proti večeru je šlo in megle so se začele strahotno dvigati in nas objemati, ko se nam je zazdelo, da smo zašli. Rog je pošastno zatulil v gluho noč. Še in še. Naposled uzremo luč samotne pastirske kočice in pastirji nas povedo na dobro zavarovano stezo, kjer moremo z vprego dalje. Konji so strašno utrujeni — toda sedaj čakati bi pomenilo zopet en cel dan in kje vzeti krmo in prostor? Torej dalje. Brez odmora.

Šlo je že na polnoč, ko smo uzrli v dalji prve motne obrise Toyohare. Konji so zopet potegnili, nestrpnost sem že čakal, da pridem na našo postajico. Kako

se mi je ta preprosta hišica zazdela sedaj domača, topla, vabljiva.

Kljub pozni uri in strašnemu mrazu so me čakali na poštni postaji odličnejši kristjani in mi od veselja poljubljali obleko in premražene roke. Bali so se najhujšega. Spremili so me polni ljubezni do mojih vrat in nato sem legel ter spal, spal celih 18 ur. Vidiš tako teče naše življenje tam daleč na vzhodu.

“In se ti toži nazaj?” sem vprašal.

“Toži — ne prijatelj — to je več, to je neka strašna ljubezen do tistih zapuščenih duš tam, to je grenka skrb matere, ki otroka ne more pozabiti. Mogoče ne znam prav povedati, vendar mislim, da me razumeš.”

Nemo sem prikimal, pri tem pokazal na uro, ki je kazala že blizu polnoči.

Oba sva se nasmehnila.

Nato je velik in močan stopil skozi vrata moje sobice ter odšel po hodniku.

Lahko noč P. Agnel — Jagenjček — ti dobri, zvesti pastir! Kako te je Bog vesel!
P. R.

Opat Ksantija je rekel: “Razbojnik je bil na križu in je bil zaradi ene besede opravičen; Juda je bil prištet med apostole in je v eni noči zapravil svoj trud, da je padel iz nebes v pekel. Zato naj se nihče, ki dobro dela, ne ponaša; vsi, ki so zaupali vase, so padli.”

Neki brat je rekel opatu Pojmenu: “Storil sem velik greh in se hočem pokoriti tri leta.” Starček mu pravi: “Dolgo je to.” In brat: “Ali eno leto?” Starček pa zopet: “Dolgo je to.” Navzoči pa so rekli: “Štirideset dni?” In spet je rekel: “Dolgo je”; nato pa: “Mislim, da, če se kdo svojih grehov kesa iz vsega srca in noče več grešiti, ga Bog tudi po treh dneh pokore sprejme.”

☽ FATIMA IN NJEN BLAGOSLOV ☽

(Nadaljevanje)

OSMO POGlavJE: ČETRTO PRIKAZANJE

TAKO je Lucija molila iz dna svojega stiskanega srca. V tistem hipu se odpro vrata in župan se prikaže na pragu. Luciji se je zdelo, da reži vanjo sam hudobec, žalujoče in zasmehljivo:

“Zdaj je na tebi vrsta, punčara nemarna, da stopiš smrti naproti . . .”

Lucija se je tresla kot šiba na vodi, vendar ni nič kričala, ko jo je župan vlekel iz sobe v kuhinjo. V njeni glavi je bilo prostora za eno samo misel: Jacinta in Francek sta mrtva! Darovala sta svoje življenje na oltar resnice. Nista se hotela zlagati, rajši sta se dala umoriti. Sedaj je vrsta na njej, da pokaže enak pogum.

Župan je odprl vrata v kuhinjo in Lucija je zbrala vso svojo moč, da bi je ne premoglo, ko bo zdaj zdaj zagledala strašen prizor . . . in končno dognala, kaj se je zgodilo z onima dvema. In res — sapa ji je zastala, ko je dvignila oči in se razgledala po kuhinji. Kaj je videla? Saj sprva svojim lastnim očem ni verjela. Tam sta sedela Jacinta in Francek skupaj z županovo ženo, blede kot stena in vsa trepetajoča, toda drugače nedotaknjena. Francek je planil proti njej:

“Lucija, saj ni nikjer tistega vrelega olja, samo strašil nas je ž njim.”

Tudi Jacinta se je brž znašla:

“Zares, samo strašil nas je, ker je mislil, da se bomo bali umreti za našo Gospo. Toda midva se nisva čisto nič bala, ti pa gotovo tudi ne, Lucija?”

Lucija ni vedela, ali sanja ali je resnica. Na Jacintino vprašanje je živahno odkimala. Brž nato so jo zalile solze in je dodala:

“O, bala sem se, strašno sem se bala, ampak rajši bi stokrat umrla kot bila nepokorna dobri Gospej. Saj vesta, kako rada nas ima.”

Župan se je penil od jeze, ko je slišal te besede, na drugi strani je pa moral končno vendar priznati, da je doživel ogromen poraz. Podvival se je, da spravi fatimske otroke spet v svoj svetli avtomobil. Rjul je nad njimi kot razjarjen lev:

“Paglavci vi trije, da sem šel radi vas zapraviti skoraj teden dni svojega dragocenega časa! Spravite se mi nazaj na svoje domove in glejte, da se mi nikoli več ne prikažete pred oči s svojimi prismojenimi storijami!”

Otroci niso vedeli kaj odgovoriti, samo čudili so se, zakaj se župan toliko jezi, ko je on nje nadlegoval, ne pa narobe. Ko je avtomobil drvel iz Ourema proti Fatimi, so se polagoma spet začeli zavedati, kaj se prav za prav z njimi godi. Prihajalo jim je bolj in bolj do zvesti, da je danes 18. avgust in da so bili pet dni v ječi. Če je Gospa spet prišla 13. v mesecu, so njen obisk zamudili. Kakšna škoda! Toda kmalu jim je pošla ta žalost, zakaj bližala se je Fatima in treba je bilo misliti na to, kako jih bodo doma sprejeli. No, da bodo le spet doma, potem se bo že videlo. Pa

kmalu se je misel spet vrnila k Gospej.

“Bog ve, če je Gospa prišla ali ne, kaj misliš ti?” se je šepetaje obrnila Jacinta k Luciji.

“Jaz že ne vem,” je deklica zamišljeno odkimala.

“Nam bodo doma povedali,” je hitro pristavil Francek. “Gotovo je kdo iz vas šel tisti dan na oni pašnik.”

Ni bilo treba dolgo čakati, pa so si otroci napasli svojo veliko radovednost. Že so bili pred župniščem v Fatimi in še vedno razjarjeni župan jih je izvelkel iz avtomobila ter jih izložil kar pred vhodom v župni stan.

“Sami si poiščite pot domov in glejte, da vas več ne vidim!”

V naslednjem hipu je že sedel v avtomobilu in se spustil v najhujši dir nazaj proti Ouremu. Nekaj trenutkov so otroci strmeli za njim, potem so se njihovi pogledi srečali. Bilo jim je, kakor da se je odvalil vsakemu velik kamen od srca.

“Ni ga več!” se je vzradostila Lucija. “Zdaj bomo imeli mir pred njim!”

“Zdaj pa brž domov!” se je zavedela Jacinta. “O, dajmo teči vso pot, kolikor nam dajo noge!”

Še malo in pri Martovih in dos Santovih so z velikim veseljem sprejeli pod streho svoje izgubljene otroke. Jeziki so se razvezali, da so vsi eden čez drugega govorili. Kar mimogrede, je prihajalo na dan, kaj se je zgodilo na pašniku 13. avgusta. Več ko 15,000 ljudi je čakalo tisti dan na pašniku Cova da Iria na prihod dobre Gospe. Mnogi so prišli že zgodaj in so z veliko potrpežljivostjo čakali dvanajste ure. Molili so rožni venec in vmes peli pobožne pesmi. Okoli poldneva se je začelo med njimi nemirno popraševanje: Kje so tisti trije otroci . . . ?

In spet drugi so spraševali: Kje je danes obljubljen obisk Gospe . . . ?

Naenkrat je bušnila mednje novica, da je otroke odpeljal ouremski župan...

“Bilo je kakor bomba,” je pravil oče Manuel Marto. “Možje so se tako razburili, da so hoteli takoj na pot v Ourem, da bi se pomenili z županom. In kakor je kazalo, tisti pomenek ne bi bil posebno prijazen . . .”

“Drugi so se pa domislili,” je segel vmes Lucijin oče, “da je najbrž naš župnik zadržal vas tri in vas ni pustil iti čakat Gospo. Takoj so se odpravili proti župnišču in sam Bog ve, kaj bi bili naredili duhovnemu gospodu, če bi vas tri res našli pri njem. Bili so nakačeni kot sršeni . . .”

Lucija je od začudenja stisnila dlani v pesti.

“Mama, kaj si pa ti prav za prav mislila o nas?”

Mati Marija Roza dos Santos se je skoraj bridko nasmehnila. Iz vsega srca je ljubila hčerko, toda njena narava ni bila posebno mehka in dobra žena je imela še vedno velike pomisleke glede resničnosti prikazovanja one naznane Gospe.

“Kaj sem jaz mislila, vprašaš? Kaj sem pa mogla misliti? To, kar bi ob takih prilikah mislil vsak pameten človek. Dejala sem sama sebi: Če so otroci lagali, zdaj jih je zadela pravična kazen. Če so pa resnico govorili, bo že Mati božja zanje skrbela.”

Ko je bila vsa zgodba povedana in spet od kraja do konca ponovljena, so otroci razumeli, zakaj ni bilo nikogar v Ourem tisti dan, da bi se uprl županu. Res, ljudje so bili razočarani in nejevoljni tam na pašniku, in to iz dveh razlogov. Prvič zato, ker ni bilo otrok tam, drugič pa zato, ker so pričakovali ču-

dež, pa ga ni bilo. Ljudje so dejali: Prevareni smo! Toda naenkrat se je vse spremenilo, zakaj prišlo je nekaj popolnoma nepričakovanega . . .

Tu je posegla vmes Jacintina mati in zamišljeno rekla, kakor bi sama s seboj govorila:

“Zdi se, da je vaša Gospa le res prišla, čeprav je nismo mogli videti. Videli smo pa vseeno nekaj tako čudnega, da do konca dni ne bom pozabila.”

Otroci so poslušali z nedopovedljivo nepočakanostjo. Posebno Francku se je mudilo, da bi zvedel vse.

“Kaj je pa bilo, mama? Prosim, hitro povej!”

“Pa naj bo, no, pa naj bo. Veste, ko so se tisoči nejevoljnih ljudi tam pričekali in pregovarjali, kaj bi bilo storiti, se naenkrat oglasi iz zraka čuden pok, kakor tresk izpod jasnega neba. Dan je bil ves sončen, zato so bili seveda vsi izredno iznenadeni. Za treskom je šinil skozi zrak blisk, tako svetel in močan, da je jemal oči, čeprav bi človek mislil, da bi sonce moralo vzeti blisku vso moč. Takoj nato je začelo sonce bledeti, nad hrastič se je pa spustil čudno svetel oblak. Hrastič se je popolnoma skrnil v oblak in je zastonj vsako človeško ugibanje, kaj se je prav za prav zgodilo.”

Mati je utihnila, besedo je poprijel oče in zamišljeno gledal skozi okno:

“Res je bilo vse tako čudno nenavadno. Sredi tolikega prepiranja in pričkanja — kar naenkrat ta nenaden preobrat! Nekateri ljudje so se že kar norčevali iz Gospe in tudi iz vas otroci. Slišal sem že, kako je nekdo dejal: Saj je ouremski župan uganil čisto pravo, da jih je odpeljal. Le zakaj naj bi se jim pustilo, da nas vse skupaj vlečejo za nos . . . Ampak, ko je prišel tisti pok

in za njim blisk . . .”

“Ja to pa tudi jaz rečem,” je segel vmes Manuel Marto, “kakor je tresk prišel nenadoma, tako so se tudi nenadoma obrnili misli tistih, ki so poprej na vse strani zabavljali. In ko je bil pred nami tisti čudežni oblak, no, potem je bilo vse zadovoljno. Namesto zabavljanja in pričkanja so se ljudje spustili na kolena in so molili tako iskreno, kakor morda še nikoli poprej.”

Otroci so poslušali skoraj brez sape in obračali oči od enega do drugega. Šele zdaj je našla Lucija besedo in napravila svoj zaključek:

“Tak zdaj menda vendar vsi verjamejo v Gospo in tudi molijo vsak dan njen rožni venec?”

Oče se je nasmehnil.

“Po večem res vsi verjamejo, tako kaže. Mislim, da bo v septembru več ljudstva na pašniku kot kdaj poprej. Ne morem pa razumeti, zakaj je Gospa pustila, da je niste mogli videti ta mesec . . .”

Jacinta je prikimala:

“Res, Gospa nam je obljubila, da se nam bo šestkrat dala videti. Pa zdaj bo to gotovo samo petkrat.”

Francek je globoko vzdihnil nad to nepričakovano prikrajšanostjo.

Vendar ni bilo tako. Gospa je poskrbela, da je žalost naših pastirčkov kmalu prešla v veliko veselje.

Drugi dan, 19. avgusta, so bili že spet na paši pir svojih čredah. Ni bilo na pašniku Coca da Iria, ampak na drugem kraju, blizu vasi Valinhos. Ko so najmanj mislili, je treščilo v bližini in silen blisk je preklal ozračje. Zdrznili so se in se ozrli. Pa že so zagledali Gospo nad nizkim drevesom, prav tako kot je prihajala k njim na pašniku Cova da Iria. Bila je spet tako žarko bleščeča, da so oči komaj zmagovale pogled.

Lucija je bila prva, ki je stekla proti njej.

“O, lepo zahvalim, da ste prišli, Gospa! Veste, mi smo mislili, da vas ne bo do septembra.”

Odgovora ni bilo. Gospa je gledala čudno potrto, kdo ve, če iz žalosti ali nejevolje. V obraz je bila hudo bleda. Lucija se je prestrašila in se kar umaknila za nekaj korakov nazaj.

“Kaj pa je vendar? Zakaj me tako... tako . . . gledate?”

Gospa je še nekaj hipov pomolčala. Nato je spregovorila počasi in zelo resno:

“Na župana v Ouremu sem zelo nejevoljna. Nobene pravice ni imel, da vas je odpeljal iz Fatime in tako kruto ravnal z vami. Ko sem se vam, otroci, prikazala v juliju, sem vam obljubila, da bom v oktobru napravila tak čudež, da bo moral vsak človek verjeti. Ampak zdaj, ko mi je župan to naredil, tisti čudež ne bo tako velik kot je bilo poprej v načrtu.”

Gospa je bila videti silno žalostna in njena žalost je takoj prešla na Lucijo. Šlo ji je na jok in ni mogla takoj na dan z vprašanji, ki jih je imela pripravljene za Gospo, kadar spet pride k njim. Mati in drugi so naročali, da mora to in ono vprašati. Posebno naj ne pozabi vprašati, kaj naj ljudje napravijo z denarjem, ki ga romarji puščajo pri onem hrastiču v Cova da Iria. In tudi to naj vpraša, so ji naročali doma, če bi Gospa hotela posredovati, da bi Jacintin brat kmalu prišel od vojakov, ko ga doma tako zelo potrebujejo.

Glede denarja je Gospa odgovorila:

“Kupijo naj zanj dve majhni nosilnici, ki jih boste nosili v procesiji. Ti in Jacinta bosta nosili eno nosilnico, dve drugi deklici naj vama pomagata. Dru-

go bo nosil Francek in še trije njegovi prijatelji naj jo nosijo ž njim. Vsi bodite belo oblečeni, ko bo prišla procesija z nosilnicami v župno cerkev.”

Lucija je razumela. Verne portugalske vasi so imele take procesije po večkrat na leto. Tako so nosili otroci sohe raznih svetnikov v procesiji v cerker in okoli po vasi.

“Kaj naj pa potem denemo na nosilnice?” je vprašala Lucija.

“Na njih boste nosili tisto miloščino, ki jo ljudje puščajo na pašniku. Naj se porabi za širjenje pobožnosti v čast Naši Gospe rožnega venca. Pa tudi kapelica naj se zgradi na mestu mojih prikazovanj.”

“Kaj pa Jacintin brat? Ali pride kmalu domov?”

Gospa je prikimala:

“Da, vse vojaštvo bo kmalu doma.”

Po teh besedah je spet naročila otrokrom, naj gotovo vsak dan prav pobožno opravijo sveti rožni venec in napravljajo žrtve za grešnike. Ko je končala to naročilo, se je spustila z vrha drevesa in se nesla po zraku proti vzhodu, obenem izginjala spred njihovih oči.

Otroci so ostali sami, vsi iz sebe zadovoljo tega nepričakovanega obiska. Dolgo so se pogovarjali o njej, ki jim je spet toliko nenavadnega povedala. Preden so se odpravili proti domu, se je domislila Lucija, da bi odlomila vejico od tistega drevesa, na katerem je stala Gospa, in jo nesla materi.

“Naj imajo še doma nekaj tega čudeža, ki je nam napravil tako veselje.”

(Dalje prihodnjič)

Kdor sovraži svarjenje, vztraja name-noma v strasti; kdor ga pa ljubi, se strasti očitno v duši že vnaprej umakne.

MOJZES IN VESOLJNI POTOP

PRED nedavnim časom mi je dejala oseba iz delavskega stanu: "Gospod, veste, kaj bi bilo potrebno pisati?" "Vem, da marsikaj, a tega skoro ne uganem, kaj da vi mislite. Najbrž kaj takega, kar je v zvezi s komunizmom."

"Naj vam kar povem: Če izvzamem nespodobne razgovore in zabavljanje na duhovne, nobene stvari tolikrat ne slišim v tovarni kakor to, da je sveto pismo, posebno stara zaveza, sama izmišljenina, da ni drugega kakor bajka in pravljice, ne pa zgodovinska resnica; da pravih svetopisemskih knjig ni napisal Mojzes, ampak da so nastale veliko pozneje, ko so ljudje že znali pisati, sploh pa da ni gotovo, da bi bil Mojzes res kdaj živel, in če je živel, ljudje v tistih časih še niso bili tako izobraženi, da bi bili znali take knjige pisati; in druge take reči."

Nisem se motil, ko sem dejal: Kaj takega, kar je v zvezi s komunizmom. Saj so ti ugovori skoro po besedi prevzeti iz katekizma ruske komsomolske brezbožniške mladine!

Odgovoriti na te brezbožniške trditve je danes veliko lažje, kakor je bilo pred leti. Zakaj? Zato, ker so zlasti angleški in ameriški učenjaki v zadnjih let z državno in zasebno podporo na vso moč pridno kopali in iskali starinskih ostankov v Egiptu, Palestini in nekdanji Babiloniji. Ti možje, ki po večini niso bili katoliške vere, so odkrili v zemlji, posebno med razvalinami nekdanjih mest, silno veliko ostankov iz najstarejših časov. Ko so častitljive izkopanine primerjali s tem, kar pripoveduje o tedanjih razmerah sv. pismo stare zaveze,

so spoznali z velikim začudenjem, da je vse točno tako, kakor je bilo rečeno v svetopisemski knjigi. Niti ene resnice sv. pisma te častitljive starine niso ovrgle. Eden izmed teh učenjakov (Sir Charles Marston), ki je s svojo ženo vred več ko deset let brskal za starodavnimi ostanki, je pred kratkim napisal skoro tri sto strani debelo knjigo s pomembnim naslovom: "Sv. pismo je govorilo resnico."

Dosedanje izkopanine zgovorno potrjujejo, da je Mojzes res živel in da je zgodovinsko zanesljivo vse, kar sv. pismo pripoveduje o njegovem življenju.

V šoli smo se učili svetopisemsko zgodbo o Mojzesu približno takole:

Jakobovi potomci Izraelci so v Egiptu narasli v mogočno ljudstvo. Zavladal je pa v Egiptu nov kralj, ali po egiptovski faraon, ki ni nič vedel, kaj je Jožef dobrega storil Egiptu. Faraon je rekel svojemu ljudstvu: Ljudstvo sinov Izraelovih je številnejše od nas. Zatirajmo ga, da se preveč ne namnoži. Vsakega dečka, ki se jim rodi, vrzite v reko, deklice pa ohranite. Neka izraelska mati je novorojenega dečka skrivala tri mesece, potem pa ga je položila v osmoljen jerbašček in ga dala otrokovi sestri, da ga ponese v reko. "In glej," pravi sv. pismo, "prišla se je faraonova hči v reko kopat. Ugledala je v ločju jerbašček in poslala deklo ponj." Dete se ji je zasmililo. Njegova sestra ji je pripeljala svojo mater in tej je kraljičina naročila: "Vzemi to dete in mi ga vzredi; dala ti bom tvoje plačilo." Ko je otrok odrastel, ga je faraonova hči sprejela za svojega sina in mu dala ime Mojzes. — Sv. pismo nove zaveze pa pripominja: "In Mojzes se je izobrazil v vsej egiptovski modrosti in je bil mogočen v besedah in delih." (Apd 7, 23.)

Ta zgodba se bere kakor roman, toda danes je tudi zgodovinsko izpričano, da je resnična.

V sv. pismu ni povedano, kako je bilo ime tedanjemu faraonu, a danes je dognano, da to ni bil nihče drug kakor Tutmes I., ki je vladal od l. 1539—1514. Ob njegovi smrti je bil mali Mojzes šestleten deček, ker ni dvoma, da je živel od 1520 do 1400 pred Kristusom. Tutmesovo sovraštvo do Izraelcev je bilo tembolj razumljivo, ker so ravno malo poprej iz Egipta izgnali tudi neko drugo tuje ljudstvo, namreč Hikse, katerih poglavarji so bili v Egiptu 600 let sedeli na prestolu. Zdaj so prišli na vrsto Izraelci, ki so bili po jeziku in po krvi skoro isto kakor Hiksi.

Tistim, ki so sv. pismo natančneje proučevali, se je prej čudno zdelo, da bi se bila kraljična tako uspešno zavzela za izraelskega dečka, mu rešila življenje proti kraljevi volji in ga celo vzela za svojega ter ga dala izobraziti v dvorni šoli.

A danes je stvar odlično pojasnjena. Egiptovska kraljična, ki je Mojzesu rešila življenje, se je imenovala Hačepsut. Bila je edina še živa hči kralja Tutmesa I. in njegove soproge, kraljice Ahmoze. Ker je bila Ahmoza hči prejšnjega kralja (Amenofisa I.), je bila kraljična Hačepsut dvakrat kraljevske krvi. To je bilo takrat nekaj posebnega, zakaj niti njen oče, niti dva njegova naslednika nista bila po materi kraljevskega rodu; zato v očeh ljudstva niso imeli take pravice do prestola kakor Mojzesova rešiteljica. Zgodovina priča o njej, da je še cela desetletja ohranila odločilen vpliv na vladanje egiptovske države in da je zlasti veliko storila za podvig umetnosti. Vse to lepo soglaša z blagostjo njenega srca, s katero je sočutno

rešila življenje izraelskemu dečku.

L. 1481 pred Kristusom je kraljična umrla. Prav takrat je moral Mojzes bežati izpred obličja egiptovskega kralja (Tutmesa III.) v Madiansko deželo. To se zopet popolnoma ujema z dejstvom, da je umrla njegova zavetnica na kraljevskem dvoru.

Zdaj tudi ni več nobenega dvoma, da je bil Mojzes, pisatelj prvih pet svetopisemskih knjig, izobražen in da je bil tudi večš branja in pisanja. Saj je dovršil egiptovsko dvorno šolo!

Marsikdo danes tako neskromno misli, da je prava učenost šele z njim prišla na svet, v starih časih pa da so bili ljudje pomilovanja vredni tepci. Resnica je pa čisto drugačna! Naj povem samo to-le:

Šest sto let pred Mojzesom, torej 2000 let pred Jezusovim rojstvom je živel očak Abraham. Doma je bil v babilonskem mestu Ur. S svojo družino in s čredami pa se je preselil v Sveto deželo in postal z ženo Saro oče izvoljenega ljudstva. Prenekateri bi mislil: To je zdaj že 4000 let; gotovo ni znal brati in pisati. Resnica pa je, da je znal ne samo brati in pisati, ampak tudi računati, vsaj toliko, kolikor zna danes dijak, ki naredi završno preskušnjo ob sklepu četrte šole. V mestu Uru so namreč izkopali iz časa 2200 let pred Kristusom glinaste ploščice, ki so pokrite s klinasto pisavo. Na teh ploščicah je med drugim tudi natančno navodilo ne samo za navadno računanje, ampak tudi za to, kako se izračuna kvadratni in kubični koren kakega števila. Res genljiv prizor! Abraham in gospa Sara dasta slovo učenemu mestu in gresta ovce in koze past ter pod šotore prebivat. Danes pa ljudje rajši zapuščajo ovce in krave ter silijo v šole in v tovarniška me-

sta. Kdo je srečnejši in zadovoljnejši, to je drugo in najbrž ne pretežko vprašanje.

Da bi Mojzes ne bil znal pisati! Kako smešna trditev! Ko pa so že l. 1887 in slednjič l. 1934 v razvalinah egiptovske Tell el Amarne odkrili 330 ploščic s klinasto pisavo. To so pisma palestinskih mestnih kraljev faraonoma, ki sta vladala v Egiptu od 1400 do 1360 pred Kristusom. Kraljiči v veliki stiski tožijo, da je v deželo vdrlo ljudstvo Habiru (to so Hebrejci, ali Izraelci) in omenjajo tudi ime njih vodnika Jozue-ta. Iz tega se zopet tudi vidi, kako zanesljivo je pripovedovanje sv. pisma; zakaj po svetopisemskem časoslovju so si prav v tistih letih Izraelci osvajali Sveto deželo pod vojskovodjem Jozue-tom, ki ga je bil Mojzes določil za svojega naslednika.

Pisati so znali ljudje že zdavnaj pred Abrahamom.

Na eni izmed klinopisnih ploščic iz Abrahamove dobe se hvali neki kralj, da rad bere spise iz dobe pred vesoljnim potopom! Druge ploščice pričajo, da so že v Abrahamovem času otroke učili — prav kakor danes —, kako je Bog svet ustvaril, kako je hudi duh skušal prva človeka, kako je umrl Abel, kako so živeli očaki pred potopom in kako je prišel na zemljo vesoljni potop.

Da je vesoljni potop res bil, smo vedeli, ker trdno verujemo, da je sv. pismo božja beseda. Vendar so mislili še l. 1930, da se nikoli ne bo posrečilo najti znanstven dokaz, ki bi izpričal svetopisemsko resnico v tej stvari. A prav v tem času, prav za prav že l. 1929, sta dva Angleža, Langdon in Woolley, eden v Kisu, drugi v Uru v Babiloniji, odkrila naplavine oziroma usedline velikega potopa. Zgodilo se je tako: Ko so ko-

pali, so najprej od vrha dol odkrivali plast za plastjo z ostanki nekdanje omike, orožja, posod, okraskov, zidovja. Naenkrat pa se je prikazala na obeh krajih, v Kisu in Uru, dasi je vmes razdalja več sto kilometrov, poldrug meter debela plast ilovice. Ko so to prekopali in odstranili, so bile spodaj spet prav tako kakor zgoraj nove plasti z ostanki človeškega delovanja. Prav tako, kakor bi bilo z velikanskimi črkami zapisano: Tu je pred tisočletji, morda 2500 pred Kristusom, velikanski dogodek nenadoma presekal vse ljudsko življenje in delovanje. Meter in pol ilnate usedline je nekaj tako nezaslišanega, da nobena naravna rečna povodenj ne bi mogla tega naplaviti. Voda, ki je to zmogla, je morala zavzemati tako ogromno prostornino, da to v zgodovini tistih krajev sploh nima nobenega primera. Profesor Woolley, eden izmed obeh izkopavalcev, pravi v knjigi, ki jo je napisal o tej stvari: "O tem ni mogoče imeti nobenega dvoma, to je bil vesoljni potop, kakor ga pripoveduje sveto pismo."

Vsakdo se gotovo spominja Jezusove prilike o človeku, ki je šel iz Jeruzalema v Jeriho. Mesto Jeriho leži v Sveti deželi severnozapadno od Mrtvega morja. Ko so prihajali Izraelci iz Egipta v Palestino, so najprej zavzeli močno utrjeno mesto Jeriho. Iz pripovedovanja sv. pisma smo skleпали, da se je to zgodilo okoli l. 1400 pred Kristusom, takoj po Mojzesovi smrti. Tisti pa, ki so sveto pismo kritizirali in ga niso imeli za božjo besedo, so trdili, da se je moralo to zgoditi veliko pozneje, ali pa da je morda vse skupaj izmišljeno. Toda tudi v tem so najnovejše izkopanine izvrstno potrdile, da je sv. pismo povedalo čisto resnico.

Izkopavanja v Jerihu so se vršila zlasti l. 1929 in 1930. Pokazalo se je, da je bilo mesto štirikrat porušeno in vedno na istem kraju nanovo pozidano. Četrto mesto Jeriho je razdejal vojskovodja Jozue okoli l. 1400 pred Kr. Ko so prekopavali mestne ruševine, so našli nad 100.000 raznih predmetov iz starih časov, in ko so proučevali izkopanine četrtega mesta, se je izkazalo, da izhajajo iz dobe okoli l. 1400.

Posebno zanimivo je, da so odkrili tudi tedanje pokopališče, in sicer na severnozahadni strani mesta. Bilo je pokrito z debelo plastjo peska. Zato so grobovi ostali nedotaknjeni. V grobovih so našli 1500 predmetov iz bronaste dobe. V bogatejših grobovih je bil vedno tudi grb takratnega egipčanskega kralja. Pokopavali so od srede začeni na zunaj. V poslednjem grobu so odkrili dva grba egipčanskega kralja Amenofisa III., ki je vladal okoli leta 1400 pred Kr. (1413—1377). Potem pa dve sto let ni več spomina na nobenega faraona, čeprav sta takoj nato vladala dva najslavnejša, namreč Akenaton in Tutankamon. To je neizpodbiten dokaz, da je mesto takrat nenadoma doživelo nekaj nezaslišanega. In prav to se popolnoma ujema s sv. pismom, ki pripoveduje, da je Jozue ob vhodu v Sveto deželo razdejal najprej mesto Jeriho, in sicer nekako okoli leta 1400 pred Kristusom.

Prav v zadnjih letih so se brezbožniki na vso moč trudili, da bi v ljudstvu omajali spoštovanje do sv. pisma in to knjigo vseh knjig predstavili kot zbirko človeških izmišljotin in pripovedk. A prav v zadnjih letih — tako je ukrenila Previdnost — se je pod lopato raziskovalcev pokazalo brez števila starodavnih ostankov, ki glasno potrjujejo, da je bilo takrat res tako, kakor pripove-

duje sveto pismo. Brezbožniki pravijo: Vse je materija. Zato jim je Bog prihranil materialen dokaz za resničnost naše vere. Jezus je dejal: "Če bodo ti molčali, bodo kamni vpili." Danes res kamni starodavnih razvalin kličejo brezvernemu svetu: Nebo in zemlja bosta prešla, božje besede pa ne bodo prešle.

J. Š.

NAŠIM ŽENAM NA UHO

Kolikor bližje nam je ljuba spomlad, tolikor bolj se naše gospodinje bavijo z mislijo kako bi očistile in uredile svojo hišo. V dneh splošnega "Spring Cleaning" vam bodo gotovo prišlo pod roko vsakovrstne reči, katerih bi se rade iznebile.

Gotovo boste naletele pri tem spomladnem čiščenju tudi na cele kupe božičnih in velikonočnih kart. Mesto, da jih vržete v furnez, pošljite jih v Indijo našim misijonarjem, ki tako pogosto prosijo za take reči. Če imate, kartam tudi lahko pridenete podobice svetinjice, roženvence, majhne nabožne knjižice pisane v angleškem jeziku. Pošiljatev vam ne povzroči prav nobenih sitnosti. Paket ne sme več vagati kot 4 funte. Dobro zvežite, da se med potjo ne razveže, ter v spodnji kot napišite "Printed Matter" to gre najceneje.

Te stvari naj bodo čiste in ne raztrgane. Če pa imate podobice, svetinjice in druge take stvari, ki niso v dobrem stanu, pa pošljite v Lemont pa bodo sestre vse popravile in očistile ter poslale na določeno mesto. Naslov:

Srs. of St. Francis
S. M. Lesnija
Mt. Assisi, Lemont, Ill.

Rev. Poderžaj S. J.
Catholic Mission
Baghabpur
Boral P. O. 24, Parganas
India

CERKEV IN DRŽAVA

(Članek je vzet iz Koledarja Goriške Mohorjeve Družbe za leto 1946.)

ENO izmed najbolj perečih vprašanj, ki danes zavestno ali nezavestno mučijo človeške duhove in od katerega je v prvi vrsti odvisen bodoči svetovni mir, je brez dvoma vprašanje odnosov med Cerkvijo in državo.

Mi vsi smo člani dvojne družbe, dvojne velike družine. Člani smo velike človeške skupnosti, v kateri smo se rodili in v kateri smo zrasli. To skupnost imenujemo DRŽAVO.

Poleg tega smo udje neke druge, nadnaravne, bogočloveške družbe, ki ji pravimo KATOLIŠKA CERKEV.

V obeh družbah bi radi bili dobri člani, udje s popolno pravico in željo izpolnjevati vse svoje obveznosti in dolžnosti kot državljani in kot katoličani. Zato bi želeli, da bi CERKEV in DRŽAVA živeli med seboj vedno v najlepši slogi in medsebojnem razumevanju ter da bi si bili CERKEV in DRŽAVA vedno v medsebojno pomoč in oporo. Samo tako namreč, ako bosta složni, bomo lahko obema z veseljem in nemoteno služili.

Na žalost pa to ni vedno tako. Že ako prebiramo cerkveno zgodovino, vidimo, da je le malokdaj vladala med Cerkvijo in državo prava prijateljska sloga in razumevanje. Zgodovina Cerkev je, lahko bi rekli, zgodovina bojev med Cerkvijo in državo, zgodovina preganjanja in zatiranja Cerkev od države.

Komaj se je mlada Cerkev pojavila v zgodovini, je že država (rimsko cesarstvo) kot zver planila nanjo. Hotela jo je ugonobiti. Nastalo je preganjanje, ki je rodilo mučence. Zakaj vse to?

Država se je Cerkev ustrašila v mislih, da ji le-ta hoče kratiti njene pravice. V Cerkvi država ni videla prijateljice, temveč tekmovalko, ki jo hoče spodriti.

To, kar se je zgodilo v prvih časih krščanstva, se ponavlja v cerkveni zgodovini prav do naših dni. Država, četudi se šteje za krščansko, gleda na Cerkev z nekim strahom in nezaupanjem, kakor da bi jo Cerkev ogrožala v njenih pravicah in v izvrševanju njenih dolžnosti. Odtod napetost in sovraštvo, ki najde neredko svoj izraz v odkritem preganjanju Cerkev.

Tisti, ki pri tem največ trpijo, so katoličani. Oni ljubijo Cerkev in državo, hočejo biti zvesti podložniki države, pa nič manj vdani člani Kristusove Cerkev. Zato je vsak spor med Cerkvijo in državo nekaj zelo bridkega in bolestrnega za vsakega katoličana, prav kakor je hudo vsakemu dobremu otroku, ko vidi, da se starši med seboj prepirajo in sovražijo.

Ne bomo mogli dobro razumeti, kakšni naj bodo odnosi med Cerkvijo in državo, ako si prej ne ogledamo, kaj je Cerkev in kaj je država in kakšen je namen ene in druge.

CERKEV je družba, ki je sestavljena sicer iz ljudi, toda je nadnaravnega izvora, ker jo je ustanovil neposredno Kristus sam. CERKEV torej ni navadno človeško občestvo, temveč veliko več: njena narava je božja in človeška, zato se po pravici imenuje NEVESTA KRISTUSOVA ali SKRIVNOSTNO TELO KRISTUSOVO. Cerkev tvorijo vsi katoličani, ki so s svojimi duhovniki in škofi združeni s papežem, Kristusovim vidnim namestnikom na zemlji.

NAMEN CERKVE je zbrati v svojem

okrilju vse ljudi brez izjeme in jih privedi k večnemu zveličanju. To je torej nadnaraven, nadzemeljski in večnostni namen. Jasno pa je, da se mora Cerkev pri tem posluževati vseh sredstev, ki ji kakorkoli koristijo za doseg tega namena. Ta sredstva niso samo nadnaravnega značaja, kakor so zakramenti, pridiga, bogoslužje in tako dalje. So lahko tudi čisto naravnega značaja: **tisk, organizacije, verska propaganda, radio, kino.** Z eno besedo: vse, kar je moralno pošteno in dovoljeno in pomaga pri reševanju duš.

DRŽAVA ima pa čisto drug namen. Država je človeška družba, občestvo ljudi, ki jih družijo naravno vezi, ki imajo naravne namene in cilje. Namen države je: skrbeti za **časni blagor** svojih članov. Njena naloga je, osnovati in organizirati vse javno in zasebno življenje tako, da bodo lahko vsi ljudje brez razlike dosegli neko blagostanje, neko časno, zemeljsko srečo. Namen države je torej naraven: poskrbeti posameznikom dostojno stanovanje, hrano, obleko, delo, zaslužek, izobrazbo, primerno zabavo in oddih, za bolnike, stare, sirote, skrbeti za mir in red, sploh za dostojno življenje. Pri tem se država poslužuje vseh naravnih poštenih sredstev, ki so ji lahko na razpolaganje.

CERKEV in DRŽAVA imata torej **vsaka svoj točno začrtan delokrog, vsaka svoj različen cilj.** Obe služita v glavnem človeku, osebnosti, in si prizadevata, da bi človeka časno (država) in večno (Cerkev) osrečili. Iz tega jasno sledi, kakšen naj bo njun medseboj odnos.

Država ne sme zaslužniti Cerkve

CERKEV in DRŽAVA sta dve popolni družbi (organizaciji), druga od dru-

ge **neodvisni.** Vsaka ima svoje članstvo, svojo oblast, svoj cilj in svoja posebna sredstva. Kot dve sestri sta si, ki imata vsaka svoj delokrog in sta zato popolnoma samostojni. Medsebojno se morata spoštovati, ne smeta se ovirati pri dosegu svojih ciljev, vsaka se mora strogo držati svojega področja.

Napačno bi bilo, če bi druga drugo hotela nadvladati in si jo zaslužniti. Nevarnost je zlasti za državo, ki težko trpi poleg sebe druge visoke enakopravne oblasti, zlasti ako se ta imenuje cerkvena oblast. Pod eno ali drugo obliko si skuša podjarmiti Cerkev in ji zagospodovati. Le pomislimo, kakšen je bil položaj pravoslavnih cerkva, zlasti ruske cerkve, pred vojno in tudi v zadnjem času. Nobene prave svobode nimajo, temveč so le slepo orodje v rokah državne oblasti. Zato je prvi pogoj pravilne ureditve odnosov med državo in Cerkvijo ta, da se Cerkvi prizna njena neodvisnost in samostojnost, da se ji zagotovi potreba svoboda glede namena in glede sredstev — **svoboda ne samo bogoslužja v strogem pomenu besede, temveč tudi svoboda govora, tiska, organizacij, propagande itd.**

Cerkev ima višji cilj kot država

Dasi sta Cerkev in država vsaka v svojem redu samostojni in neodvisni, vendar se na lestvici vrednosti nahajata na različnem mestu. Med njima je bistvena razlika, tako da si nikakor ni sta popolnoma enakopravni.

Cilj, ki ga ima Cerkev, je brez dvoma višji in važnejši od cilja, ki ga zasleduje država. Večna sreča je važnejša od telesne. Pa ne samo to! Večna sreča človekova je najvišji namen, kateremu mora biti vse podvrženo in mu mora vse

služiti. Tudi ko težimo po časni sreči, se mora to tako vršiti, da pri tem ne zgrešimo večne sreče.

Cerkev pa je tista, ki ima v svoji oskrbi človekov **večni cilj**, ki človeka uči in vodi, kako naj svoje življenje usmerja, da bo dosegel večni cilj. Cerkev ima torej pravico in dolžnost človeka podučevati, svariti, mu nuditi vseh potrebnih sredstve ga odvracati od vsega škodljivega. Zaradi tega ima Cerkev pravico, **da presodi vsako stvar, vsako dejanje, vsak nauk, v kolikor je človeku koristen ali škodljiv.**

Kaj sledi iz tega? Ali se to pravi, da je država podrejena Cerkvi? Ali morda, da se ima Cerkev pravico in oblast vmešavati v državne zadeve?

Nikakor ne! Sledi samo to-le: Cerkev je po svojem bistvu **višja** od države, ker je njen namen višji in so tudi njena sredstva višja. Cerkev ima oblast, pod verskim in moralnim vidikom ocenjevati vse naše življenje in delovanje. **Ima oblast, da v tem pogledu presoja tudi vse življenje, ki se razvija pod okriljem države, pa naj bo to politično, kulturno ali socialno življenje.** Cerkev ima pravico in oblast, da lahko vsak hip reče: **Ta in ta sistem je zmoten** in zato nevaren človeku, ker ovira človekovo versko svobodo; ta in ta nauk se ne sklada z božjim razodetjem.

To ni poseganje v državne zadeve, **to ni vmešavanje v politiko**, to je izvrševanje učiteljske službe, ki jo je Kristus poveril Cerkvi.

Medsebojna podpora mora biti

Iz vsega tega sledi, da morajo biti odnosi med Cerkvijo in državo odnosi medsebojnega razumevanja, spoštovanja in pomoči. Nobeno trinoško nadvla-

dovanje, temveč družno in urejeno sodelovanje za osrečitev človeške osebnosti. **Prav radi tega je oni nauk, ki zahteva popolno ločitev Cerkve od države, zmoten in krivičen.** Krivično je namreč Cerkev internirati v zakristijo in ji pristriči vse njeno javno delovanje — tisk, organizacijo, šolo itd. Zmotno je, ako se hoče ustvarjati takozvana "laična" država. Taka država noče priznati nobene vere in nobene morale nad seboj. Taka država misli, da ji ni treba skrbeti vsaj posredno tudi za versko in nraavstveno vzgoj svojih podložnikov.

Zgodovina nas uči, da je taka država nemogoča in se bo prej ali slej spremenila v veri sovražno, preganjalsko, brezbožno državo. Oni znani izrek: Svobodna Cerkev v svobodni državi — se je dosedaj še vedno izmaličil v nekaj drugega: Zasužnjena Cerkev v preoblastni državi.

Zaključek

Kadar človek nevarno zboli, mu domači pokličejo zdravnika in duhovnika. Enega, da mu ozdravi telo, drugega, da mu izceli dušo. Eden skrbi za bolnikov časni blagor, drugi za njegovo večno srečo. Oba sta v svojem poklicu neodvisna. Vendar pa morata oba sodelovati, saj zdravita oba istega človeka, kateremu dobro želita.

Človeštvo je tudi tak bolnik, ki boleha na raznovrstnih telesnih in duševnih boleznih. Oba zdravnika, CERKEV in DRŽAVA, se morata potruditi, da ga ozdravita. Toda ozdravila ga bosta za ta in za oni svet le takrat, ako bosta družno in sporazumno nastopila, brez vsake medsebojne zavisti, v pravem spoštovanju in razumevanju.

KRIVICA

OB šestih zvečer se je vračal Martin Sobotka od dela; v soboto je bilo, natanko prvega v mesecu novembru. Zgodaj se je bilo zmračilo, gost in vlažen je bil mrak in Sobotka je bil že vesel svetle izbe in gorke večerje.

Ugledal je na ulici temno gručo ljudi. Stali so pred visoko sivo hišo, pred eno izmed tistih neprijaznih hiš, v katerih stanujejo v tesni, dušljivi gneči jetični delavci; vsa okna so bila odprta in kakor iz oken jetnišnice so gledale na ulico črne glave.

Spodaj, pred vratmi, je ležalo na kupu razbito pohištvo; nekaj so bili pometali skozi okno, drugo zavalili preko stopnic; veliko ni bilo treba razbijat, pohištvo je bilo staro in siromašno, iz blazin je štrlela gnila slama, rjuhe so bile zakrpane.

Med vratmi je stal zelo debel človek, spodobno oblečen, v lica rdeč in tolst. Pred njim je klečala ženska, strahotno suha, v cunje oblečena; troje otrok je stalo tam, beraških in bledikastih, vsi trije so jokali naglas.

“Samo še štiriinajst dni! Samo še štiriinajst dni!” je prosila ženska.

“Nobene ure več!” je odgovoril debeli človek ves miren in zadovoljen.

Sobotka je stopil poleg.

“Kaj pa se je pripetilo?” je vprašal sosed.

“Kaj bi se pripetilo? Kar se pripeti stokrat na mesec. Stanovanja ni plačala, pa jo je pognal na ulico. V novembru. In jetična je; tudi otroci, zdi se mi, so jetični.

Sobotko je spreletel mraz.

“To je živalsko!” je vzkliknil.

“Seveda je živalsko!” je pokimal sosed.

“Samo teden dni!” je prosila ženska. “Nobene ure več!” je odgovoril debeli človek in je bil svetel in zadovoljen.

“Žival!” je zakričal Sobotka.

“Kaj pa to tebe briga, ti ničevnost?” se je razsrdil debeli človek. “Pojdi po svojih potih, jetika beraška!”

Res je bil Sobotka jetičen in res je bil beraški, toda kri mu je bušila v lica.

“Zdaj bi pa rad vedel, kdo je jetičen in beraški!” je vzkliknil ter se priril skozi gručo tik do vrat.

“Vprašam te zdaj, ti sod natlačeni: koga pa si mislil, ko si rekel jetika beraška?”

Debeli človek se je za korak umaknil. Sobotka pa se je okrenil do ljudi.

“Kaj stojite tukaj in gledate, ko ta sod natlačeni suje poštene ljudi v noč in mraz?”

In v tistem hipu je vzdignil pest in je udaril z vso močjo debelemu človeku v obraz. Komaj je to storil, so se vzdignile vse pesti in nenadoma je ležal debeli človek na tleh, posvalkan in raztrgan, s krvjo oblit . . .

Tako se je zgodilo v soboto, ob šestih zvečer, natanko prvega v mesecu novembru.

Drugo jutro so prišli možje, uklenili so Martina Sobotko in so ga gnali in so ga obsodili v ječo za mesec dni. In tako se je tudi zgodilo, da je izgubil Martin Sobotka službo in dom in da je stradal z ženo in s tremi otroci, ki mu jih je bil Bog dodelil . . .

Pred božičem, ko je zunaj naletaval droben sneg, sem stopil v krčmo. V krčmi je sedel Martin Sobotka, suh in bled, obraz teman, čemeran, oči v globokih jamah; obleko je imel še vso premočeno, najbrž se je bil klatil po ulicah od jutra do noči.

“Kaj ti tukaj, Sobotka?” sem ga pozdravil.

“Jaz tukaj! — Tam za mostom sem ustavil spodobnega človeka in sem mu rekel: Gospod, lačen sem in tako dalje, dajte mi krono! — In človek je bil najbrž blazen in mi je res dal tisto krono. Zdaj sem tukaj; kadar zapijem, kar imam, pojdem in se obesim.”

Tako mirno je govoril in tako mirno je gledal, da sem vedel v svojem srcu: kaadr zapije, kar ima, pojde in se obesi . . .

“Kako se ti godi, Sobotka, da so tako žalostne tvoje misli?”

“Tako se mi godi, kakor vsem tistim ljudem, ki nosijo vrv v suknji . . . Glej, treba je samo, da se človek enkrat spotakne in da nikoli več ne stoji pokonci. No žensko. Nocoj se bo zgodilo, kakor se je zgodilo tisti večer. Mojo ženo in moje otroke bodo pognali na ulico in nikogar ni, da bi tepel Pilatuža. Jaz sedim v krčmi in pijem. Jokali bodo, morda bo tudi klečala pred njim . . . v snegu klečala pred njim, gospod, prijatelj moj . . . In nikogar ne bo tam, jaz sedim v krčmi in pijem . . .”

Prijel je kozarec z dolgo, koščeno, tresočo roko in ga je izpraznil na dušek; progasta rdečica se je prikazala na suhih licih.

“Kam pojde zdaj, gospod, ko je že noč in mraz in sneg? Kamorkoli, kamor ji ukaže božja roka; ne tebe ne briga, gospod, ne mene! . . . Vode zdaj niso visoke, lahko bodo spali pod mostom . . . Bog z njimi, tudi jaz bom spal . . . dolgo spanje!”

Nenadoma se je čudno nasmehnil, kakor otrok, in mi je pogledal naravnost v obraz

“Ampak, gospod, nekaj malega je zraven, nekaj čisto otroškega . . . ne-

ka jtakega, gospod, kar ni prav in kar me žali . . . do srca žali, bolj kakor vsa nadloga in nesreča. Če bi tega ne bilo, bi morda vendarle stopil malo tja in pretepel Pilatuža, zato da bi si olajšal vest . . .”

Pogledal sem ga začuden.

“Prijatelj, gospod, kaj ni čez teden dni sveti večer? . . . Kaj je meni sveti večer? . . . Ampak to je: ob vsakem drugem dnevu v letu, ob vsaki drugi noči bi lahko spal pod mostom in bi se ne pritoževal prehudo . . . samo ne na sveti večer . . . Kje pa boš pod mostom svečo prižgal, kje boš napravil jaslice, kam boš postavil smrekov vršiček? To je! . . . Tisti natlačeni sod je pognal jetično žensko na cesto, toda bilo je v novembru . . . res je bila že zima in res je bila že noč . . . toda bilo je šele v novembru. V novembru bi spal pod mostom, ali na polju, ali za plotom . . . tudi žena bi morda ne jokala preveč in otroci bi se celo kratkočasili . . . samo ne v decembru, gospod, samo ne na sveti večer . . . to ni pravica!”

Umolknil je nenadoma, pogledal me je nekako preplašeno, kakor da ga je sram odkritosrčnih besed. Vzel je časopis, ki je visel na steni, in je napol okrenil obraz. Tudi jaz nisem več gledal nanj in sem večerjal . . .

Ko sem vzdignil glavo, sem videl njegove plameneče oči in sem bil ves osupel. Njegova lica so bila zardela in vroča, čudno pomladil se mu je bil obraz in je razodeval uporno moč.

“Kaj se je zgodilo, Martin Sobotka?”

Pokazal je s prstom na časopis.

“Povej, gospod, po pravici, kakor pred Bogom: ali je resnica, ali je laž, kar pišejo tukaj?”

Bral sem:

Dežela je na svetu, kjer bijejo otroka

in gonijo v ječo očeta in mater, ker se je otrok pogovarjal z Bogom v sladkem materinem jeziku . . .

Martin Sobotka je strmel name.

“Ali je resnica, ali je laž?”

“Resnica je!” sem odgovoril in sem povetil glavo.

Bral sem dalje:

Dežela je na svetu, kjer si grešnik in hudodelec, če govoriš jezik, ki ga je govorila tvoja mati. Reci svojemu sosеду: brani se tistih, ki ti strežejo po cesti in poštenju; brani se jih, ki ti ponujajo čast in denar, da jim prodaš materino besedo; tudi tistih se brani, ki zapeljujejo tvoje otroke in tvojo ženo in tvoje bližnje, da bi se izneverili svojemu imenu, svojemu rodu in svoji govorici. In še nadalje reci svojemu sosеду: vsak človek je tvoj brat in vsak človek ima tisto pravico kakor ti; ni ga, ki bi bil višji od tebe, in ni ga, ki bi bil nižji; kar ti je dal Bog, ti človek ne more vzeti; besednike, ki bodo na očitnem mestu tirjali tvojo pravico, si izberi sam po svobodni volji in misli; ne padaj na kolena pred človekom, ki bije v obraz tebi, tvoji pravici in tvojemu Bogu; in kadar ti udari v lice, udari še ti! — To reci svojemu sosеду in prišli bodo možje in te bodo gnali in te bodo obsodili v dolgo ječo . . .

“Ali je resnica, ali je laž?” je vzkliknil Sobotka.

“Resnica je!” sem odgovoril in si nisem upal pogledati v njegove oči.

Bral sem dalje:

Dežela je na svetu, kjer nimaš tiste pravice, ki ti jo je bila dala mati, ko te pod svetlobo je rodila; od svojega dela, od svojega pozna na njem, rediš gospoda; in gospod je tvoj gospodar, po njegovi bese-

di moraš živeti in po njegovem ukazu; in če se okreneš, kakor mu ni po volji, te sune v ječo. Zdaj pa se vzdigni, zdaj reci: svobode zahtevam, tiste svobode, ki mi jo je bila dala mati, ko me je rodila; ti, ki praviš, da si moj gospodar in ki me goniš v ječo, ti nisi moj pravični gospodar, ne pred Bogom in ne pred ljudmi; nisem te volil, nisem te izbral, da bi delal pisma, postave in pravice meni in mojim sosedom; svoboden hočem biti, jaz sam hočem biti svoj gospodar! —

“Ali je resnica, ali je laž?”

“Resnica je!”

“Toda da je resnica, to da ni laž? Povej mi, gospod: kaj je mogoče, da gonijo v ječo človeka zaot, ker ljubi svojega bližnjega? Kaj je torej mogoče, da gonijo v ječo Krista samega? Kaj je mogoče, da bijejo človeka, ki je vstal izza gorke peči, izza pogrnjene mize in je oznanil sosedom svobodo, evangelij, hčer božjo?”

“Tako je!” sem odgovoril.

Martin Sobotka je vstal in oblekel suknjo. Ves mlad in gorak je bil njegov obraz.

“Zdaj moram hiteti, gospod, zelo hiteti, da pretepem tistega Pilatuža . . . Zdaj, gospod, je stvar čisto drugačna. . . Saj ne bodo spali pod mostom, ne na polju, ne za plotom . . . ne bo jokala žena moja, ne bo klečala . . . Mlad sem zdaj, gospod, in močan!”

Šel je.

Jaz pa sem spoznal in vsega me je presunilo: krivica, storjena bližnjiku, storjena narodu in vsemu človeštvu, žge v srcu hujše, nego krivica, storjena telesu. Kdor je ranjen in ugleda velike rane na telesu človeštva, je ozdravljen.

Ivan Cankar — 1908

BOG PLAČAJ DOBROTNIKI!

ZA DAR — Po \$7.50: M. Flajnik. — Po \$2.50: Mrs. Kness. — Po \$2: Mrs. Simone-
lič. — Po \$1: A. Pelčič. — Po 50c: A. Wal-
ter.

ZA SEMENIŠČE IN DRUGO — Po \$32.50: J. Ponikvar. — \$16.50: J. Budan.
— Po \$10: Mrs. J. Makovic. — Po \$6.50:
M. Sodec. — Po \$5: L. Ponikvar, J. Vid-
mar, I. Brozič, Mr. Mrs. Asseg. — Po \$4.50:
A. Hribar. — Po \$3: Mrs. M. Žulič, M. Zu-
pančič. — Po \$2.50: C. Bojc, A. Doles, A.
Zadnik, A. Nemeč. — Po \$1.50: J. Maso-
vec, M. Lauriski, M. Rakar, Mrs. M. Ster-
nisha, F. Glavič, U. Trtnik. — Po \$1: A.
Kovačič, Mrs. F. Legan, Mrs. A. Fortuna,
Mrs. J. Strbenz Sr., Mrs. J. Kukman, J. Bo-
zich, L. Vodopivec, J. Dolgan, F. Mivšek;
Mrs. R. Grebenc, J. Millosin, K. Starec,
Mrs. Casserman, Mrs. Oražem, F. Witchet,
Mrs. S. Straus, Mrs. Marinko, Mrs. R. Je-
rina, A. Oratch. — Po 75c: J. Ancel. — Po
50c: Mrs. J. Erlah, M. Princ, Mrs. Simone-
Stace, Mrs. Mirtič.
lič, M. Fear, M. Darovec, Mrs. Travnikar,
A. Trepal, C. Homar, Mrs. Zupančič, *J.

ZA BARAGOV ROMARSKI DOM — Po
\$20: A. Prijatelj. — Po \$10: M. Flajnik. —
Po \$5: M. Hočever, Mrs. L. Izanec, Mr. Gu-
banc, J. Judnich. — Po \$4: M. Benda. —
Po \$2.50: Mrs. Kočin, Mrs. Korenčich, F.
Marolt. — Po \$1.50: M. Linc.

ZA LUČKE — Po \$3: M. J. Hočever, M.
Rangus, Mrs. Perušek. — Po \$2.50: M. An-
žlovar. — Po \$1.50: F. Vidmar, L. Simo-
nich. — Po \$1: C. Bojc, M. Strnad, A. Pel-
čič, M. Strekelj, T. Brojan, M. Knaus, M.
Pekol, A. Pregled, Mrs. M. Sternisha, Mrs.
J. Hren, J. Barbarich, J. Millosin, A. Gar-
troža, K. Starec, M. Globočar, F. Aarko
Mrs. Pink, A. Trepal, J. Pucel, M. Skulj, A.
Hribar, F. Pajk, J. Prijatle, Mrs. F. Čerar,
Mrs. L. Zorc, M. Omerza, Mrs. A. Kos, F.
Russ, A. Berus, J. Peterka, A. Oratch. —

Po 50c: M. Kremžar, L. Pavšek, J. Filipš, J.
Dolgan, F. Kastelic, K. Kushlan, M. Bon-
china, M. Leskovec, F. Maleckar, F. Kranz,
I. Koželj, H. Stutts, M. Zakrajšek, W. Pri-
stavec, A. Zobec, Mrs. Casserman, M. No-
da, Mrs. Bokaušek, Mrs. Sintich, Mrs. Mla-
kar, M. Jevnikar, A. Ček, Mrs. Volpe, Mrs.
Klemenčič, M. Hočever, Mrs. Perpar, M.
Lovko, M. Bahor, Mrs. Kozuh, Mrs. J. Stru-
na, Mrs. A. Golič, M. Hosta, M. Princič, M.
Zupančič, M. Strauss, M. Misič. — Po 25c:
Mrs. J. Mihelich, F. Glavan, Mrs. A. Mehle.

ZA APOSTOLAT — Po \$20: M. Škulj,
J. Klemen, Miss A. Murvich. — Po \$10: A.
Kaplan, Mrs. Madronich, M. Škubic, A. J.
Tasker, A. Ercul, Mrs. A. Kodrich. — Po
\$1: J. Povshe, J. Anžlovar. — Po 50c: Mrs.
M. Sternisha, T. Peterlin.

ZA BARAGOVO ZVEZO — Po \$38.50:
Cerkev sv. Lovrenca, Clev., Ohio. — Po
\$14.66: Cerkev sv. Družine, Willard, Wis.
— Po \$1: K. Bricel, M. Strekelj, M. Knaus,
F. Mivšek, Mrs. F. Čerar. — Po 50c: Mrs.
L. Zorc.

V MOLITEV PRIPOROČAMO NAŠE POKOJNE NAROČNIKE:

Lovrenc Gartroža, Cleveland, Ohio
Anton Durjava, Lorain, Ohio
Anton Kuhel, Cleveland, Ohio
Mrs. J. Košir, Waukegan, Ill.
Anton Korošec, Cleveland, Ohio
Mrs. J. Zorn, Cleveland, Ohio
M. Vihtelič, Cleveland, Ohio
A. Grum, Chicago, Ill.
Andrej Perko, Pueblo, Colo.
F. Edlatz, Seattle, Wash.

NAJ POCIVAJO V MIRU!

Zahvaljujejo se Bogu, Materi Božji,
Presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu,
Mariji Pomočnici in Frideriku Baragu, za
pridobljene milosti:

Mrs. J. Sterbenz, Mrs. R. Starec, A. Pre-
metz, M. Vrečko, M. Tkalcich.

Na tej načrtni sliki vidite Baragov Dom, ki ga mislijo pozidati frančiškani v Lemontu že prihodnje leto.

Baragov Dom naj bi bil počaščen spominu našega velikega misijonarja, obenem bo romarski dom, ki so si ga naši rojaki že dolgo želeli.

Kakor je v načrtu videti, bo to precej velika stavba. Velika, ker si mnogo romarjev naših želi dom, v katerem bi lahko našli zatočišče, kadar prihitijo na romanje v Lemont.

Doslej nismo mogli vsem postreči, ta stavba bo pa zadostila zahtevam.

V veliko veselje je nam, da lahko oznanimo ta načrt in zidarsko početje, v veliko veselje bo vsem našim prijateljem, ki tako radi prihajajo k nam na počitnice.

Obenem bo to tudi dom duhovnih vaj v bodočnosti, o katerem je tudi bilo že veliko poročano.

Obračamo se na prijatelje in rojake, če nam morejo malenkost darovati v ta namen. Stroški bodo veliki, toda upamo, da jih bomo z božjo pomočjo in z naklonjenostjo naših dobrotnikov, premagali.

S hvaležnostjo.

Rev. Benedikt Hoge,
frančiškanski komisar.